

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นตำบลบ้านเช่า

รายงานผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ประจำปีงบประมาณ 2565

(บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6)

สนองพระราชดำริโดย
โรงเรียนบ้านขามเปี้ย

ตำบลบ้านเช่า อำเภอสว่างนคร จังหวัดนครพนม
วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2565

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

สนองพระราชดำริโดย

โรงเรียนบ้านขามเปี้ย ตำบลบ้านข่า อำเภอสว่างนคราม จังหวัดนครพนม 48150

บทคัดย่อ

การสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

การสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อการศึกษาเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึก ให้เด็กเยาวชน รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากร ศึกษาเรียนรู้บริบทชุมชนของตน เรียนรู้สัมผัสกับ ทรัพยากร 3 ฐาน ของชุมชน อัน ได้แก่ ทรัพยากร กายภาพ ชีวภาพ และวัฒนธรรมและภูมิปัญญา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียน ตระหนักเห็นคุณค่า รู้คุณค่า ประโยชน์เพื่อที่จะอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร และใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนสู่สังคมเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนบ้านขามเปี้ย ได้นำลำดับการเรียนรู้ของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน บูรณาการการเรียนการสอนสู่สาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการที่ใช้เป็นเครื่องมือประกอบการสอน ในแต่ละรายวิชา การศึกษาฐานทรัพยากรท้องถิ่น (9ใบงาน) ด้านข้อมูลทั่วไป อาชีพ ทรัพยากรชุมชน ประวัติชุมชนวิถีชีวิต พืช สัตว์ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา แหล่งทรัพยากร โบราณคดี แล้วบูรณาการเข้าสู่ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยนักเรียนจะต้องเรียนรู้ทรัพยากรในท้องถิ่น และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คำนึง และสมดุล

นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ตระหนักเห็นคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่น ได้เรียนรู้สัมผัสจริง เกิดทั้งวิทยาการ และปัญญา เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สรุปศักยภาพ คุณประโยชน์ วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด องค์ความรู้จากการเรียนรู้ อดีต ปัจจุบัน และการคาดการณ์ในอนาคต การนำไปต่อยอดสู่อาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้หลัก "คนคือศูนย์กลางการพัฒนา" โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน (มนุษย์) ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนั่นเอง ทั้งนี้ความสำเร็จของชุมชนก็คือ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีอุดมไปด้วยทรัพยากร มุ่งสู่ สังคมน่าอยู่ สงบสุขพอเพียงอย่างยั่งยืน สืบไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้ให้แนวทางดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้บูรณาการในการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ขอขอบคุณคุณปัทมาวรรณ ราศรี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่งานในพระองค์ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ขอขอบคุณศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่ได้ฝึกอบรมให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำกระบวนการแนวทางการดำเนินงานด้านเอกสารตามหลักวิชาการ การตรวจสอบเอกสาร การอำนวยความสะดวก การประสานงานด้านวิชาการต่างๆ

ขอขอบคุณผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านข่า ที่ให้คำปรึกษา คอยช่วยเหลือแนะนำแนวทางการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อำนวยความสะดวก และข้อเสนอแนะ ขอขอบคุณสภาเทศบาลตำบลบ้านข่า ในการอนุเคราะห์พิจารณาอนุญาต อนุมัติงบประมาณรายจ่ายที่เกี่ยวข้อง ขอขอบคุณหัวหน้าส่วนราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานจ้าง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ประชาชน ผู้รู้ ประชาชนตำบลบ้านข่า คณะกรรมการ ทุกคน ตลอดจนหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ร่วมแรงร่วมใจ ทุ่มเท เสียสละ ด้วยพลังแห่งความศรัทธา บูรณาการการดำเนินงานขับเคลื่อน งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานเป้าหมายที่กำหนด โดยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะกรรมการดำเนินงาน

จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

โรงเรียนบ้านขามเปี้ย ตำบลบ้านข่า อำเภอสว่างคราม จังหวัดนครพนม

คำนำ

เทศบาลตำบลบ้านข่า ได้ดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งได้ดำเนินงาน ทั้ง 3 ด้าน 6 งาน และใน ด้านที่ 2 การดำเนินงาน งานที่ 2 การสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ที่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานที่บูรณาการความร่วมมือของ เทศบาลตำบลบ้านข่า ส่วนราชการ ชุมชนครู นักเรียน บุคลากรทางการ ศึกษา ในการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากร 3 ฐาน ในท้องถิ่น อันได้แก่ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากร ชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิปัญญา ทั้ง 13 ชุมชน เพื่อปลูกฝังสร้างให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เรียนรู้กระบวนการคิดวิเคราะห์ศักยภาพ มีจินตนาการ สามารถนำไปต่อ ยอดสู่อาชีพ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

โรงเรียนบ้านขามเปี้ยได้ดำเนินการจัดทำรายงานผลการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ฐานข้อมูลหมู่บ้านในตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ให้ได้ทราบถึง ความสำคัญและที่มา วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง อุปกรณ์และวิธีการ ผลการศึกษา สรุปผลการศึกษา ทั้ง 9 ใบงาน รวมถึงเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน แสดงตัวอย่างแผน ใบงาน ชิ้นงาน ผลงานของ ผู้เรียน รวมถึงภาพประกอบการศึกษาและภาพกิจกรรมต่างๆ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในการสำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร รักถิ่นฐานของตน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ตระหนัก เห็นคุณค่า รู้ ทรัพยากร เห็นความหลาย รู้ระบบฐาน เกิดทั้งวิทยาการและปัญญา นำข้อมูลท้องถิ่นไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด สู่การพัฒนาชุมชนของตนให้ตรงจุด สมบูรณ์ สมดุล และยั่งยืน

คณะกรรมการดำเนินงาน

จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

โรงเรียนบ้านขามเปี้ย ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	จ-ฉ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มา	2
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการ	
3.1 อุปกรณ์	5
3.2 วิธีการ	5-6
บทที่ 4 ผลการศึกษา	7-22
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา	23-34
เอกสารอ้างอิง	35
ภาคผนวก	
-ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ ใบงาน ผลงาน และภาพถ่ายประกอบกิจกรรม การสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น (9 ใบงาน)	36-93

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพแผนภาพผังสู่วิถีใหม่ในฐานไทย บนฐานตำบล	3
ภาพที่ 2 ภาพแผนภาพเครือข่ายในการทำงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น	3
ภาพที่ 3 ภาพแผนที่ บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	10
ภาพที่ 4 อาชีพเลี้ยงไก่ บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	13
ภาพที่ 5 อาชีพเลี้ยงกระบือ บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	13
ภาพที่ 6 การประมงพื้นบ้าน บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	14
ภาพที่ 7 ร้านค้า บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	14
ภาพที่ 8 ภาพแม่น้ำสงคราม บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	17
ภาพที่ 9 ภาพพืชในชุมชน บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	19
ภาพที่ 10 ภาพสัตว์ในชุมชน บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	19
ภาพที่ 11 ผลการสำรวจศึกษาข้อมูลชีวภาพ (ไลเคน)	20
ภาพที่ 12 ผลการสำรวจศึกษาข้อมูลภูมิปัญญา (สานซ้อง)	21
ภาพที่ 13 ผลการศึกษาการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น(แม่น้ำสงคราม)	22
ภาพที่ 14 ประกอบการศึกษาและภาพกิจกรรมของผู้เรียน	94
ภาพที่ 15 ภาพวิเคราะห์ความสอดคล้องกับงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น	94
ภาพที่ 16 ภาพสอบถามผู้รู้เกี่ยวกับประวัติหมู่บ้าน	95
ภาพที่ 17 ภาพกิจกรรมการทำใบงานของนักเรียน	95
ภาพที่ 18 ภาพกิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรพืชในชุมชน (มะนาว)	96
ภาพที่ 19 ภาพกิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรสัตว์ในชุมชน (ไก่)	96
ภาพที่ 20 ภาพกิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรสัตว์ในชุมชน (วัว)	97
ภาพที่ 21 ภาพกิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรชีวภาพอื่นๆในชุมชน (ไลเคนขาว)	97
ภาพที่ 22 ภาพกิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรภูมิปัญญาในชุมชน (สานซ้อง)	98
ภาพที่ 23 ภาพร้านค้าในชุมชน	98
ภาพที่ 24 ประเพณีสงกรานต์	99

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางจำนวนประชากรและครัวเรือน	11
ตารางที่ 2 ตารางแยกจำนวนประชากร แยกตามช่วงอายุ	11
ตารางที่ 3 ตารางข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น ประจำปี 2565	33
ตารางที่ 4 ตารางข้อมูลประชากร ประจำปี 2565	33
ตารางที่ 5 ตารางข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ประจำปี 2565	34
ตารางที่ 6 ตารางข้อมูลทางกายภาพ ปี 2565	34
ตารางที่ 7 ตารางข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน และวิถีชุมชน ประจำปี 2565	35
ตารางที่ 8 ตารางสรุปจำนวนพรรณไม้ในท้องถิ่น ประจำปี 2565	38
ตารางที่ 9 ตารางสรุปจำนวนสัตว์ในท้องถิ่น ประจำปี 2565	39
ตารางที่ 10 ตารางสรุปจำนวนชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น ประจำปี 2565	40
ตารางที่ 11 ตารางสรุปจำนวนภูมิปัญญาในท้องถิ่น ประจำปี 2565	41
ตารางที่ 12 ตารางสรุปข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น ประจำปี 2565	42

บทที่ 1

บทนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริบางประการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช "การสอนและอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้น ควรใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงาม ความน่าสนใจ และเกิดความปิติที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป การใช้วิธีการสอนการอบรมที่เกิดความรู้สึกลึกซึ้งว่า หากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสียเกิดอันตรายแก่ตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเครียด ซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว" โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ จัดตั้งงาน "สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน" เพื่อเป็นสื่อในการสร้างจิตสำนึกด้านอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยให้เยาวชนได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้ เห็นคุณค่า ประโยชน์ ความสวยงาม อันจะก่อให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป ซึ่งสามารถดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์ในพื้นที่ของโรงเรียน เป็นการจัดแหล่งการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้นักเรียนได้เผชิญกับความเป็นจริงตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะต้นไม้ตลอดจนสิ่งมีชีวิตอื่นที่อยู่อาศัยสัมพันธ์กับพืชพรรณไม้ทั้งหลาย และรวมถึงระบบนิเวศที่เกื้อกูลกันของธรรมชาติในบริเวณนั้น ชีวิตเด็กที่สัมพันธ์กับธรรมชาติจะเปิดโอกาสแห่งการแสวงหาความรู้จากประสบการณ์ตรงและสร้างความรู้ความเข้าใจ บ่มเพาะความอ่อนโยน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชีวิตทั้งหลาย ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมโลกเดียวกัน สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จึงเป็นการดำเนินงานที่อิงรูปแบบของ "สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน" โดยมีการรวบรวมพันธุ์ไม้ที่มีชีวิต มีแหล่งข้อมูลพรรณไม้ มีการศึกษาต่อเนื่องมีการเก็บตัวอย่างพรรณไม้แห้ง พรรณไม้ดอง มีการรวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเข้ามาปลูกรวบรวมไว้ในโรงเรียน บันทึกข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ มีมุมสำหรับศึกษาค้นคว้าและมีการนำไปใช้ประโยชน์เป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ไม่ฝืนธรรมชาติเป็นไปตามความสนใจและความพร้อมของโรงเรียน ดำเนินการด้วยความสมัครใจไม่ให้เกิดความเครียด การใช้ "สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน" เป็นสื่อในการที่จะให้นักเรียน เยาวชน และประชาชนทั่วไปได้มีความเข้าใจ เห็นความสำคัญของพืชพรรณ เกิดความรัก ห่วงเห่นและรู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริ และแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเป็นระยะๆ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้จัดให้มีการฝึกอบรมปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนที่ศูนย์ฝึกอบรม อพ.สธ. ลำตะคอง ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และศูนย์ฝึกอบรม อพ.สธ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนกับการทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น

จากพระราโชวาท พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี "การรักในทรัพยากร คือ การรักชาติ รักแผ่นดิน รักสิ่งที่เป็น สมบัติของตัวเรา การที่จะให้เรารักประเทศชาติ หรือรักษาสมบัติของเขานั้น ทำได้โดยก่อให้เกิดความรักความเข้าใจ ถ้าใครไม่รู้จักรักกัน เราก็ไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีความผูกพันต่อกัน แต่ว่าถ้าให้รู้จักสิ่งนั้นว่าคืออะไร หรือว่าทำงานก็จะรู้สึกชื่นชม และรักห่วงเห่นสิ่งนั้นว่าเป็นของตน และจะทำให้เกิดประโยชน์ได้" จะเห็นได้ว่าการรักทรัพยากรนั้นไม่เฉพาะทรัพยากรกายภาพและทรัพยากรชีวภาพเท่านั้น ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาก็เป็นสมบัติที่ต้องรัก เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ได้ "เคยแนะนำโรงเรียนต่างๆ นอกจากพืชพรรณแล้ว สิ่งที่มีในธรรมชาติ สิ่งที่ทำได้ง่าย อาจเป็นอุปกรณ์สอนได้หลายอย่าง แม้แต่วิชาศิลปะก็ให้มาวาดรูปต้นไม้ ก็ไม่ต้องหาของอื่นมาเป็นแบบ หรือเรื่องภาษาไทย การเรียงความก็อาจทำให้เรื่องของการเขียนรายงาน หัดเขียนหนังสือ หรืออาจแต่งคำประพันธ์ในเรื่องพืชเหล่านี้" คือสามารถใช้พืชและสิ่งธรรมชาติเป็นสื่อการเรียนการสอน "การอนุรักษ์ทรัพยากรไม่ใช่เฉพาะให้นักเรียนปลูกป่าหรือให้อนุรักษ์ดิน ปลูกหญ้าแฝกอย่างเดียว ก็พยายามจะให้ออกไปดูข้างๆ โรงเรียน ว่าที่นั่นมีอะไรอยู่ และต้นไม้ชื่ออะไร เป็นอะไร" คือการไปสัมพันธ์กับชุมชน ไม่ทำเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น

ในปี 2548 ทรงมีรับสั่ง ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา "ได้ไปกับ สมศ. มา เห็นว่า

โรงเรียนยังสัมพันธ์กับชุมชนน้อย ทำอย่างไรให้ชุมชนมาหาโรงเรียน โดยเฉพาะ นักเรียนช่วยในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชและให้มีการทำ DNA Fingerprint ในโรงเรียน” อีกทั้งในแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ระยะ 5 ปีที่หก (ตุลาคม 2559 - กันยายน 2564) ในการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ที่มีสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นกำลัง ได้พิจารณาแล้วว่า การทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นหน่วยบริหารประเทศที่เล็กที่สุดที่ต้องส่งเสริมการศึกษา รักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประโยชน์สุขของชุมชน และมีภารกิจในการทำแผนพัฒนาเกษตรของชุมชน ดังนั้นข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลชีวภาพ เศรษฐกิจสังคม ศักยภาพชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ได้มาตรฐานสากล

1.1 ความสำคัญและที่มา

เทศบาลตำบลบ้านเช่า ได้ดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น” สนองพระราชดำริโดย เทศบาลตำบลบ้านเช่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม รหัสสมาชิก ๘-๕๔๘๐๘๐๒ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลบ้านเช่า เป็นผู้รับผิดชอบร่วมกับ ส่วนราชการ องค์กรเอกชนต่าง ๆ ชุมชน ศาสนสถาน โรงเรียน ประชาชนในพื้นที่ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ จากศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีพื้นที่ดำเนินการในเขตเทศบาลตำบลบ้านเช่า จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน

โรงเรียนบ้านขามเปี้ย รหัสสถานศึกษา 1048190375 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 3 เป็นโรงเรียนขยายโอกาส สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นสมาชิกร่วมสนองพระราชดำริ กับเทศบาลตำบลบ้านเช่า ดำเนินงานสำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และจัดทำรายงานผลการสำรวจรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2565 และ พ.ศ.2566 การดำเนินงานดังกล่าว เป็นการดำเนินงานที่บูรณาการเข้าการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

หลักการสำคัญ คือ รู้ทรัพยากร เห็นความหลาย รู้ระบบฐาน เป็นการสำรวจเก็บรวบรวมและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพ ชีวภาพ รวมทั้งวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ของแต่ละท้องถิ่น ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน วิเคราะห์จัดทำเป็นระบบฐานข้อมูล ผลการสำรวจทำให้ได้ทราบข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นของตน ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลการประกอบอาชีพ ข้อมูลกายภาพ ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากพืช ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากสัตว์ ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากชีวภาพอื่นๆ ข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น ข้อมูลแหล่งทรัพยากร และโบราณคดี รวมถึงการจัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น อันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน นำไปวางแผนพัฒนาชุมชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อให้ทราบข้อมูลทรัพยากรในท้องถิ่นของตน
- 2) เพื่อให้เห็นศักยภาพของท้องถิ่น
- 3) เพื่อให้เกิดทักษะในการสอบถาม รวบรวมข้อมูลและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1. สำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น 9 ใบงาน
2. พื้นที่สำรวจ ชุมชนบ้านขามเปี้ย หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านเช่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
3. สำรวจโดย โรงเรียนบ้านขามเปี้ย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 3

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจและรวบรวมข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นบ้านดงหนองบัว หมู่ 6 ตำบลบ้านข่า อำเภอสว่างคราม จังหวัดนครพนม มีเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) พระราโชวาทของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ในการประชุมประจำปีโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร “การรักทรัพยากร คือ การรักชาติ รักแผ่นดิน นี่ก็รักสิ่งที่เป็นสมบัติของตัวเอง การที่ให้เขารักษาประเทศชาติหรือรักษาสมบัติของเขานั้น ทำได้โดยสร้างความรักความเข้าใจ ถ้าใครไม่รู้จักกันเราก็ไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีความผูกพันต่อกัน แต่ถ้าให้เขารู้จักว่าสิ่งนั้นคืออะไร เขารู้สึกชื่นชมและรักหวงแหน ในสิ่งนั้นว่าเป็นของตนและจะทำให้เกิดประโยชน์ได้...”

- 2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- 3) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 – 2580)
- 4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2565 – 2569)
- 5) แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม พ.ศ.2564 – 30 กันยายน พ.ศ.2569)
- 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครพนม
- 7) ยุทธศาสตร์การพัฒนากองคกรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครพนม
- 8) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านข่า
- 9) หนังสือด่วนที่สุด ที่ มท 0891.4/ว 164 ลงวันที่ 26 มกราคม 2558
- 10) หนังสือด่วนที่สุด ที่ มท 0801.6/ว.2232 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2562
- 11) หนังสือ อพ.สธ. ที่ อพ.สธ. 1061 /2563 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2562
- 12) เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2565 เทศบาลตำบลบ้านข่า
- 13) เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 เทศบาลตำบลบ้านข่า
- 14) แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2562 – 2565 เทศบาลตำบลบ้านข่า
- 15) แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2566 – 2570 เทศบาลตำบลบ้านข่า
- 16) แผนพัฒนาชุมชน 2565 – 2566
- 17) คู่มือการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น 2560
- 18) คู่มือการพิจารณาให้คะแนนตามแบบประเมิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- 19) ใบงาน 1 – 9 อพ.สธ.
- 20) ทะเบียนทรัพยากร อพ.สธ.

บทที่ 3

อุปกรณ์ และวิธีการ

การสำรวจงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น งานที่ 2 งานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร ดำเนินการโดยเทศบาลตำบลบ้านเช่า ร่วมกับโรงเรียนบ้านขามเปี้ย อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 อุปกรณ์

- 1) โทรศัพท์มือถือ/กล้องถ่ายรูป
- 2) ปากกา
- 3) ดินสอ
- 4) ยางลบ
- 5) ไม้บรรทัด
- 6) สายวัด
- 7) ตลับเมตร
- 8) เครื่องจับพิกัดดาวเทียม GPS
- 9) ใบงานที่ 1- 9
- 10) เอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2 วิธีการ

- 1) การสำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น

เทศบาลตำบลบ้านเช่า ร่วมกับโรงเรียนบ้านขามเปี้ย ลงพื้นที่ หมู่ 6 บ้านดงหนองบัว สำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น 9 ใบงาน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลด้านอาชีพ ข้อมูลกายภาพ ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถีชีวิต ข้อมูลทรัพยากรพืช ข้อมูลทรัพยากรสัตว์ ข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ ข้อมูลด้านทรัพยากรภูมิปัญญา ข้อมูลแหล่งทรัพยากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลโบราณคดี

2) สัมภาษณ์ สอบถามข้อมูล 9 ใบงานจาก จากผู้รู้ ปราชญ์ เจ้าของทรัพยากร กำนันผู้ใหญ่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทรัพยากร ศึกษาค้นคว้าจากฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ.

- 3) บันทึกข้อมูลในใบงาน ที่ 1 – 9 ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น ได้แก่
2. เก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
- 3 การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น สัมภาษณ์ และสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลทางด้านสภาพภูมิประเทศ ลักษณะดิน ลักษณะดิน แหล่งน้ำ อุณหภูมิ ปริมาณแสง และตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของทรัพยากรกายภาพในท้องถิ่น

- 4 การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน ท้องถิ่น สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน และข้อมูลวิถีชีวิตของหมู่บ้าน ชุมชน

- 5 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลของพืชการใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น ความเกี่ยวข้องกับ ประเพณี วัฒนธรรม และความเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนา

- 6 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพันธุ์สัตว์ ประวัติ ที่มา ความสำคัญและลักษณะเด่น

- 7 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลการใช้ประโยชน์ ชนิด และการกระจายพันธุ์ของ สิ่งมีชีวิตอื่นๆ นอกจากพืชและสัตว์ เช่น เห็ด รา สาหร่าย ไลเคน ฯลฯ ในท้องถิ่น

8 การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาต่างๆ เช่น สาขาเกษตรกรรมสาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สาขาการแพทย์แผนไทย สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน สาขาสวัสดิการ สาขาศิลปกรรม สาขาการจัดการองค์กร สาขาภาษาและวรรณกรรม สาขาศาสนาและประเพณี ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น ข้อมูลทรัพยากรทางวัฒนธรรมและ ภูมิปัญญา ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น รายละเอียดของภูมิปัญญา ท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัตถุดิบที่ใช้ ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากภูมิปัญญา และความโดดเด่น

9 การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น แหล่งน้ำธรรมชาติแหล่งน้ำชลประทาน อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน น้ำตก สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น รายละเอียดแหล่งทรัพยากร อายุ การใช้ประโยชน์ ความสำคัญ ลักษณะ

บันทึกข้อมูลทรัพยากร โบราณคดี ประวัติ ที่มา ความสำคัญ ลักษณะ การใช้ประโยชน์

4) การจัดทำรายงาน ผลการสำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น หมู่ 6 บ้านดงหนองบัว โดยการ เก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร ภาพถ่าย สรุปผลการสำรวจรวบรวมเป็นรูปเล่ม และเก็บไว้ในไฟล์คอมพิวเตอร์ รายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่น และ อพ.สธ.ทราบ และนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

บทที่ 4
ผลการศึกษา

4.1 การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

4.1.1 ชื่อหมู่บ้าน

บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านเช่า อำเภอสว่างคราม จังหวัดนครพนม

4.1.2 ที่ตั้ง หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านเช่า อำเภอสว่างคราม จังหวัดนครพนม

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ พื้นที่ทั้งหมดอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตร เหมาะสำหรับการทำ

การเกษตรกรรม เขตการปกครองของเทศบาลตำบลบ้านเช่า

แนวเขต	ทิศเหนือ	ติดกับ	ลำน้ำสงคราม
	ทิศใต้	ติดกับ	บ้านเช่า หมู่ที่ 1,2
	ทิศตะวันออก	ติดกับ	บ้านท่าโง่ง
	ทิศตะวันตก	ติดกับ	บ้านขามเปี้ยใหญ่ หมู่ที่ 11, บ้านขามเปี้ยน้อย หมู่ที่ 13

ภาพที่ 1 แผนที่หมู่บ้าน บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านเช่า อำเภอสว่างคราม จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 17.687213

ลองจิจูด (Longitude) 104.146565

4.1.3 ข้อมูลทางศาสนา

ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ ในพื้นที่มีศาสนสถาน วัด 3 แห่ง เจ้าอาวาส 2 รูป ในพื้นที่

4.1.4 ข้อมูลประชากร

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและครัวเรือน

จังหวัดนครพนม อำเภอศรีสงคราม ตำบลนครพนม				
ข้อมูลเดือน กรกฎาคม 2565				
พื้นที่	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ 6 บ้านดงหนองบัว	108	210	202	412

ตารางที่ 2 จำนวนประชากร แยกตามช่วงอายุ

ชุมชน	หมู่ที่	เพศ		ช่วงอายุ				
		ชาย	หญิง	0-4 ปี	5-14 ปี	15-19 ปี	20-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
บ้านดงหนองบัว	6	210	202	43	46	95	318	90
รวมทั้งสิ้น		412						

ที่มา : แผนชุมชนบ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 พ.ศ.2565

4.1.5 ข้อมูลสถานศึกษาที่เปิดให้บริการ

จากการสำรวจศึกษาพบสถานศึกษาในพื้นที่บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 จำนวน 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดปทุมวนาราม และโรงเรียนบ้านดงหนองบัว-ท่าโขง

4.1.6 ข้อมูลการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถานที่ตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลบ้านเช่า 217 หมู่ 1 ตำบลบ้านเช่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม 48150 โทร 042 055 254

ผู้บริหาร นายนิมิต ทีสุกะ ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเช่า

ปลัด นายมานิต เศรษฐจันทร์ ตำแหน่ง นายปลัดเทศบาลตำบลบ้านเช่า

4.1.7 สถานพยาบาล

- ไม่มีสถานพยาบาลในพื้นที่ชุมชน

4.1.8 สถานีตำรวจ

ชุมชนบ้านบ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 ไม่มีสถานีตำรวจในพื้นที่ชุมชน

4.1.9 การคมนาคมขนส่ง

ถนนลาดยาง 1 สาย

ถนนลูกรัง 4 สาย

ถนนภายในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กทั้งหมดทุกสาย

4.1.10 การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ทุกหลังคาเรือน รวม 108 หลังคาเรือน

คิดเป็นร้อยละ 100

4.1.11 การประปา

มีน้ำประปาใช้จำนวน 108 คร้วเรือน

คิดเป็นร้อยละ 100

4.1.12 โทรศัพท์

โทรศัพท์สาธารณะยกเลิกให้บริการ เนื่องจากประชาชนมีโทรศัพท์ส่วนตัวใช้อย่างแพร่หลาย

4.1.13 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่งและวัสดุครุภัณฑ์

ไม่มี เนื่องจากเป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก

4.2 การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

กลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น กลุ่มผลิตเครื่องจักรสาน กลุ่มผลิตเสื่อกก กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ กลุ่มเลี้ยงไก่ กลุ่มผลิตไส้เดือนตากแห้ง เป็นต้น กลุ่มที่โดดเด่นในชุมชนมีสวนซังจับปลา ก็จะเป็นกลุ่มประชาชนบ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 จะใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ในการสวนซังจับปลา และทอดเสื่อกก เพื่อนำไปขายตามตลาดนัดและเพื่อขายให้พ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อถึงที่บ้าน

4.2.1 ด้านการเกษตร ได้แก่

พื้นที่ทำนา

จำนวน 2,000 ไร่ จำนวน 108 คร้วเรือน

พื้นที่ทำสวน

ยางพารา จำนวน 400 ไร่

พื้นที่ทำไร่ พืชไร่ที่สำคัญ ได้แก่

-

ปศุสัตว์ จำนวนสัตว์ในพื้นที่โดยรวม ดังนี้

ปศุสัตว์ จากการสำรวจ พบจำนวนสัตว์ในพื้นที่โดยรวม ดังนี้

1. โค	จำนวน 100	ตัว
2. สุกร	จำนวน 10	ตัว
3. กระบือ	จำนวน 123	ตัว
4. เป็ด	จำนวน 30	ตัว
5. ไก่	จำนวน 500	ตัว

ภาพที่ 2 ทำนา

ภาพที่ 3 ทำสวน

ภาพที่ 4 ปศุสัตว์

ประมง

จากการสำรวจข้อมูลแหล่งน้ำสาธารณะเพาะพันธุ์สัตว์น้ำของหมู่บ้านดงหนองบัวหมู่ที่ 6 มีจำนวน 1 แห่ง เป็นการประมงเพื่อยังชีพ และเพิ่มรายได้เล็กน้อย

ภาพที่ 5 การประมง

4.2.2 ด้านอุตสาหกรรม

ในพื้นที่ไม่พบข้อมูลในด้านอุตสาหกรรม

4.2.3 ด้านการพาณิชย์

- ร้านค้าต่างๆ จำนวน 2 แห่ง
- โรงสีข้าว จำนวน 1 แห่ง

ภาพที่ 6 ร้านค้าต่างๆ

4.2.4 ด้านสถานบริการ

ในพื้นที่ไม่พบสถานบริการ

4.3 การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

4.3.1 สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศ บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสงคราม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดอนและที่ราบลุ่ม พื้นที่ดอนจะปลูกยางพารา และมันสำปะหลัง พื้นที่ราบลุ่มจะปลูกข้าวนาปี และข้าวนาปรัง มีทำนบกั้นห้วยโขง และแม่น้ำสงครามเป็นลำน้ำสงครามเป็นแหล่งน้ำสำคัญของหมู่บ้าน

ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะอากาศจัดอยู่ในจำพวกฝนแล้งร้อนและแห้งแล้ง (ธันวาคม-มกราคม) ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิจะเริ่มลดในเดือนพฤศจิกายน และต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม เดือนมีนาคม-พฤษภาคม เป็นฤดูเปลี่ยนมรสุมเหนือ อุณหภูมิจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในเดือนมีนาคม และร้อนจัดในเดือนเมษายน ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (มิถุนายน-กรกฎาคม) อุณหภูมิโดยทั่วไปจะลดลงในเดือนตุลาคมเป็นฤดูเปลี่ยนมรสุมใต้ อุณหภูมิจะเริ่มลดลงจนอากาศหนาวเย็น

4.3.2 ลักษณะดิน

ชุดดินที่ 4 เป็นด้านบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินร่วนเหนียวสีน้ำตาลปนเทาเข้มมีจุดปะสีน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลปนเหลืองดินล่างเป็นดินเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียวสีน้ำตาลปนเทาเข้มมีจุดปะสีแดงปนเหลืองพบรอยไถในหน้าตัดของดินเล็กน้อยกรดปานกลาง pH 4.5-6.0 ฤดูแล้งหน้าดินแตกระแหงกว้างและลึก

4.3.3 แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติของบ้านดงหนองบัว มีแม่น้ำสงคราม ซึ่งปริมาณความต้องการใช้น้ำเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น พบว่า ในช่วงเดือน มีนาคม - เมษายนของทุกปี ปริมาณน้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติจะเริ่มลดลง แต่โดยรวมแล้วปริมาณน้ำก็เพียงพอต่อความต้องการ คุณภาพของน้ำก็สะอาดไม่มีปัญหาการปนเปื้อน อุณหภูมิ ในช่วงเช้าอุณหภูมิเฉลี่ย 23 องศาเซลเซียส ช่วงเที่ยงอุณหภูมิเฉลี่ย 36 องศาเซลเซียส และช่วงเย็นอุณหภูมิเฉลี่ย 29 องศาเซลเซียส

ภาพที่ 7 แม่น้ำสงคราม หมู่ที่ 6 บ้านดงหนองบัว
ละติจูด (Latitude) 17.690713 ลองจิจูด (Longitude) 104.148338

ภาพที่ 8 หนองบัว หมู่ที่ 6 บ้านดงหนองบัว
ละติจูด (Latitude) 17.687669 ลองจิจูด (Longitude) 104.141247

ภาพที่ 9 สายห้วยโข่ง หมู่ที่ 6 บ้านดงหนองบัว

ละติจูด (Latitude) 17.68888 ลองจิจูด (Longitude) 104.14258

4.3.4 อุณหภูมิ

อุณหภูมิ ในช่วงเช้าอุณหภูมิเฉลี่ย 21 องศาเซลเซียส ช่วงเที่ยงอุณหภูมิเฉลี่ย 37 องศาเซลเซียส และช่วงเย็นอุณหภูมิเฉลี่ย 32 องศาเซลเซียส สูงสุด 37 องศาเซลเซียส ต่ำสุด 21 องศาเซลเซียส

4.3.5 ปริมาณแสง

เช้า	370	ลิกซ์ เที่ยง	1200	ลิกซ์
เย็น	1000	ลิกซ์		

4.3.6 พิกัดทางภูมิศาสตร์ ละติจูด (Latitude) 17.690713 ลองจิจูด (Longitude) 104.148338

4.4 การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน

2.4.1 ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน

บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านข่า อำเภอสว่างนครพนม จังหวัดนครพนม

ปี พ.ศ.2468 นายต่อ อุปทุม นายดอน คำเกษ และนายคำ ไชยเทศ ซึ่งเป็นราษฎรบ้านขามเปี้ยใหญ่ ได้มาเลี้ยงวัว อยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำสงคราม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีหญ้า ป่าไม้ ดงดอน และมีหนองน้ำเล็กๆ มีบัว ขึ้นมากมาย ต่อมาก็เลยเรียกชื่อว่า “หนองบัว” จึงมีการบุกเบิกป่าทำสวน ทำไร่ ทำนา ข้าวที่ปลูกก็อุดมสมบูรณ์ และเก็บผลผลิตก็ได้มาก จึงได้สร้างบ้าน และยุ่งฉางเพื่อเก็บข้าวและพาครอบครัวอพยพมา ต่อมา มีการขยาย หมู่บ้านให้ใหญ่ขึ้นจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะของธรรมชาติ ชื่อว่า “บ้านดงหนองบัว” มีความสมัคสมาน สามัคคีปรองดองกัน

ปี พ.ศ.2510 เมื่อมีครอบครัวมากขึ้น จึงได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 11 ตำบลท่าบ่อสงคราม อำเภอสว่างนครพนม โดยมีบ้านดงหนองบัว ดงเจ้าจันทร์ บ้านท่าโข่ง รวมกัน มีนายบัว อุปทุม เป็น ผู้ใหญ่บ้าน

ปี พ.ศ.2511 มีการจัดตั้งโรงเรียนบ้านดงหนองบัว โดยมี อาจารย์สมพงษ์ นครชัยกุล เป็นครูใหญ่ มีการสอนตั้งแต่ ชั้น ป.1-ป.4 และในปีเดียวกันมีการก่อสร้างวัดขึ้น และได้ตั้งชื่อว่า “วัดปทุมวนาราม” มีพระอาจารย์มั่น อาจโล เป็นเจ้าอาวาส

ปี พ.ศ.2519 ได้มีการแต่งตั้งตำบลบ้านข่า โดยแยกออกจากตำบลท่าบ่อสงคราม และบ้านดงหนองบัว ได้เปลี่ยนเป็นหมู่ 6 ตำบลบ้านข่า อำเภอสว่างคราม จังหวัดนครพนม มีนายมา ไชยเทศ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

ปี พ.ศ.2524 บ้านท่าโขง ได้แยกออกจากบ้านดงหนองบัว เป็นหมู่ที่ 8 ตำบลบ้านข่า อำเภอสว่างคราม จังหวัดนครพนม

ปี พ.ศ.2543 นายมา ไชยเทศ อายุครบ 60 ปี จึงได้มีการเลือกตั้งได้ นายนวล บุญเพ็ง เป็นผู้ใหญ่บ้าน จนถึง พ.ศ.2553 ครบวาระ จึงได้มีการเลือกตั้งได้ นายวีระชัย บุญหล้า เป็นผู้ใหญ่บ้าน

ปี พ.ศ.2564นายวีระชัย บุญหล้าครบวาระและได้มีการแต่งตั้งนายโอกาส ผงชานันท์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

4.4.2 ข้อมูลวิถีชีวิตของหมู่บ้าน

ชาวบ้านส่วนใหญ่ในหมู่บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม วิถีชีวิตจึงเกี่ยวข้องกับการทำนา เลี้ยงสัตว์ จักสาน ชาวบ้านที่ตื่นตั้งแต่เช้ามืดเพื่อเตรียมอาหารใส่บาตรเช้า เก็บกวาดบ้านเรือนและรับประทานอาหารเช้า แล้วก็ไปทำงานในกลุ่มจักสาน กลุ่มทอเสื่ออก ประมาณบ่ายโมง แล้วกลับมารับประทานอาหารเที่ยง บางคนเขาจะไปหาหน่อไม้ ข่า ผักกูด ผักหนาม หาปลา เพื่อประกอบอาหารกลางวัน และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายหลายครอบครัวจะใช้เวลาช่วงบ่าย ประกอบอาชีพเสริม เช่น ปลูกผัก ค้าขาย บางคนจะใช้เวลานี้พักผ่อนตามอัธยาศัย ตกเย็นมาก็จะมีการเดินเล่น จักกลุ่ม พูดคุยกัน แล้วแยกย้ายกันกลับไปพักผ่อน

ภาษาถิ่น คือ ภาษาอีสานและภาษาญ้อ, ภาษาราชการที่ใช้ คือ ภาษากลาง

ภาพที่ 10 วิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนบ้านดงหนองบัว การทำนาและการเลี้ยงโค

วิธีผู้สูงอายุในหมู่บ้าน จะตีประมาณตีห้าเพื่อประกอบอาหารเตรียมตัวตักบาตรและผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะเข้าวัดทำบุญ กลับจากวัดมา ก็จับกลุ่มกันนั่งเคี้ยวหมาก นั่งฟังวิทยุ ผู้อายุบางคนจะเลี้ยงหลาน ตกเย็นมาก็เก็บกวาดบ้านแล้วพักผ่อน

เมื่อมีงานบุญประเพณีในเทศกาลต่างๆชาวบ้านก็จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความสามัคคี ทำให้งานต่างๆสำเร็จรูปล่วงไปได้ด้วยดี

วิถีชีวิตรอบเดือน

ประชุมหมู่บ้าน ล้างห้องน้ำและทำความสะอาดวัด มาช่วยงานที่วัดตลอด

วิถีชีวิตรอบปี

วิถีชีวิตรอบปีเริ่มต้นปีใหม่ด้วยการทำบุญปีใหม่ และทำบุญในวันสำคัญต่างๆทางศาสนา เช่นวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา บุญข้าวประดับดิน เทศกาลสงกรานต์ การรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ บุญมหาชาติ บุญประทายเป็นเปลือก บุญข้าวสาก บุญกฐิน บุญผะเหวด บุญเบิกบ้าน เป็นต้น

ภาพที่ 11 วิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนบ้านดงหนองบัว "เทศกาลสงกรานต์"

ประเพณีและงานประจำปี

วัฒนธรรมของชาวบ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 เป็นวัฒนธรรมของคนอีสานส่วนใหญ่ที่สร้างคนให้เป็นคนสร้างคนให้ละจากความโลภ ความโกรธ ความหลงให้ทำคุณงามความดีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีฮีตมีคองอยู่เรียกว่า ฮีตสิบสองคองสิบสี่ของคนอีสานว่าไว้ตามลักษณะสิบสองเดือน แต่ละเดือนมีงานประเพณีกฎเกณฑ์ ตามกติกาสังคมอีสานวางไว้แต่สังคัมบรรพบุรุษมา

ฮีตสิบสองมาจากคำ 2 คำ คือ ฮีต กับ สิบสองฮีตมาจากคำว่า จาริต หมายถึง สิ่งที่ถูกปฏิบัติสืบทอดกันมาจนกลายเป็นประเพณีที่ดั่งามชาวอีสาน เรียกว่า จาฮีตหรือฮีต สิบสอง หมายถึงเดือนทั้ง 12 เดือนในหนึ่งปี ฮีตสิบสองจึงหมายถึง จาริตประเพณีสิบสองรายการคือประเพณีประจำสิบสองเดือนนั่นเอง เป็นจาริตประเพณีที่ทำให้สมาชิกในสังคมได้มีโอกาสร่วมชุมนุมกันทำบุญเป็นประจำทุกๆเดือนของรอบปี ผลที่ได้รับก็คือทุกคนจะได้มีเวลาเข้าวัดใกล้ชิดกับหลักธรรมทางศาสนายิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนในย่านใกล้เคียงรู้จักมักคุ้น สามัคคีกันเป็นอย่างดีและมีผลทางอ้อมคือเมื่อว่างจากการงานอาชีพแล้วก็มีจาริตบังคับให้ทุกคนเสียสละทำงานร่วมกันเพื่อสังคมส่วนรวมไม่ให้คนอยู่ว่าง ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนก็ถูกสังคมลงโทษตั้งข้อรังเกียจ

ฮีตสิบสองของชาวอีสานส่วนที่กำเนิดจากคำสอน และความเชื่อของพระพุทธศาสนา จะคล้ายกับประเพณีของชาวพุทธในสังคมอื่น ส่วนฮีตที่เกิดจากความเชื่อในเรื่องผี อำนาจลี้ลับและปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวันของชาวอีสานจะมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ฮีตสิบสองเดือนมีดังนี้

เดือนอ้าย	- บุญปีใหม่
เดือนยี่	- บุญเบิกบ้าน
เดือนสาม	- บุญกองข้าว
เดือนสี่	- บุญพระเวด
เดือนห้า	- สงกรานต์
เดือนหก	- เลี้ยงศาลปู่ตา
เดือนเจ็ด	-
เดือนแปด	- บุญเข้าพรรษา
เดือนเก้า	- บุญข้าวประดับดิน
เดือนสิบ	- บุญข้าวสาก
เดือนสิบเอ็ด	- บุญออกพรรษา
เดือนสิบสอง	- บุญกฐิน, ลอยกระทง

2.5 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

จากการลงสำรวจพื้นที่ชุมชนบ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 พบว่าในชุมชนบ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 เป็นชุมชนมีต้นไม้เยอะ และในชุมชนบ้านดงหนองบัว ยังมีการปลูกต้นไม้ในพื้นที่บริเวณบ้านของตนเอง ซึ่งในพื้นที่แต่ละบริเวณนั้นมีต้นไม้ค่อนข้างมาก ต้นไม้เด่น ๆ มีดังนี้ ผักแพรว พลับพลึง ยอ ส้มโอ ผักหวาน มะม่วง กะเพรา พริก กล้วยน้ำว่า กระท้อน แคน มะขาม มะละกอ มะเขือยาว นมควาย มะนาวหอม มะพร้าว กก ชะพลู พักหอม มะพร้าวน้ำหอม ฝรั่ง ชื่นก ยี่โถ เตยหอม อ้อยดำ กล้วยหอมทอง ว่านหางจระเข้ สีเสียด ไม้ตงยักษ์ พริกไทย ข่า ใบบ้าน น้อยหน่า ยางพารา มันสำปะหลัง เป็นต้น

ภาพที่ 9 พืชในชุมชน

2.6 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น

จากการลงพื้นที่บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 เพื่อสำรวจเก็บข้อมูลด้านประโยชน์ของสัตว์ของการเลี้ยงสัตว์ในชุมชน ซึ่งในชุมชนบ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 มีการเลี้ยงสัตว์หลายชนิดโดยลักษณะการเลี้ยงของแต่ละครัวเรือนส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน ดังนี้ กบ ไก่บ้าน โค กระบือ สุ่นัข เป็ดเทศ ต่อ เป็นต้น

ภาพที่ 10 สัตว์ในชุมชน

2.7 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น

การสำรวจเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการรวบรวมการใช้ประโยชน์ ชนิด และการกระจายพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตอื่นๆนอกจากพืชและสัตว์ เช่น ราชวาว ไลเคน เห็ดเกลื้อ เห็ดระโงก เห็ดตับเต่าเห็ดปลวกและเห็ดก่อ ในชุมชนบ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6

ภาพที่ 11 ผลการสำรวจศึกษาข้อมูลชีวภาพ (ไลเคนและเห็ดโคลน)

2.8 การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น ขอยกตัวอย่างดังนี้

จากการสำรวจพบข้อมูลภูมิปัญญา พบ 1 สาขา จำนวน 2 ภูมิปัญญา เช่น

สาขา	หัตถกรรม
ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น	สานข้อง
เจ้าของภูมิปัญญา	นายอินทรี คำเกษ
ประเภทของภูมิปัญญา	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้องใส่ปลามีความแข็งแรง ทนทาน น้ำหนักเบาใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น

วัสดุอุปกรณ์โดยการสานด้วย

1. ด้ายไนลอนสีเขียว
2. มีด
3. ไม้
4. คีมปากแหลม
5. เลื่อยคันธนู
6. เส้นพลาสติกสาน

ขั้นตอนการทำ

1. เตรียมไม้ไฟโดยเลือกไม้ไฟที่แก่พอประมาณ - นำไม้ที่เลือกไว้มาเรื้อยตรงข้อต่อออก
2. นำไม้ที่เลือกไว้มาเรื้อยตรงข้อต่อออก - นำไม้ที่เป็นลำมาผ่าซีก
3. จักให้เป็นเส้นๆเสร็จแล้วเหล้าเป็นเส้นบางๆ - เริ่มสานตั้งแต่วางฐานของข้องขึ้นมา สลับ 1 เว้น 1
4. พอได้ฐานของข้องแล้ว ก็พับมุม 4 มุมใช้มือจักตอกให้แน่นเรียงกันให้สนิทพร้อมกับพรมน้ำไปด้วย ในเวลาที่สานจัดแต่งทรงจัดตอกที่สานให้ชิดกัน
5. พอสานมาถึงคอข้อง จับปากข้องให้แน่นๆแล้วสานให้เป็นส่วนโค้ง
6. จัดรูปทรงปากข้องแล้วม้วนพับตอกให้รอบปากข้อง
7. ใส่ขาข้อง 4 ด้านแล้วใช้เชือกด้ายเย็บให้แน่นหนาขึ้น - สานตัวหนอนเพื่อร้อยเป็นหูข้อง

ภาพที่ 12 ผลการสำรวจศึกษาข้อมูลภูมิปัญญา (สานข้อง)

2.9. การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

จากการสำรวจพื้นที่หมู่ที่ 6 บ้านดงหนองบัวพบแหล่งทรัพยากร 1 แห่ง คือ แม่น้ำสงคราม เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน เพราะเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ในการทำเกษตร และเป็นที่อยู่ของสัตว์หลายชนิด เช่น นกเป็ดน้ำ ปลาเต่า และสัตว์น้ำอื่นๆ มีบัวอยู่ในห้วยคำแคนคิดเป็น 80 เปอร์เซ็นต์ของลำห้วย และยังเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ มีศาลปู่ตาตั้งอยู่ เป็นที่เคารพนับถือเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชนและหมู่บ้านใกล้เคียง

ภาพที่ 13 ผลการศึกษาการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น (แม่น้ำสงคราม)

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 17.690713 ลองจิจูด (Longitude) 104.148338

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น เทศบาลตำบลบ้านเช่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อให้เยาวชนเข้าใจและเห็นความสำคัญของพันธุกรรมพืช ปลูกฝังสร้างให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และทรัพยากรธรรมชาติ รักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติจนเกิดผลประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย นักเรียนได้ทำการสำรวจ บันทึกรวบรวม ข้อมูลฐานทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิปัญญา จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น มีระบบข้อมูลสื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น หมู่บ้าน ในเทศบาลตำบลบ้านเช่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม จำนวน 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 6 บ้านดงหนองบัว สรุปได้ดังนี้

5.1 ศักยภาพของบ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6

บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเช่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เป็นหมู่บ้านที่ชาวบ้านในหมู่บ้านประกอบอาชีพที่หลากหลาย ชาวบ้านส่วนใหญ่ในบ้านดงหนองบัว ประกอบอาชีพเกษตรกรรม วิถีชีวิตจึงเกี่ยวข้องกับการทำนา เลี้ยงสัตว์ จักสาน ชาวบ้านที่ตื่นตั้งแต่เช้ามีดเพื่อเตรียมอาหารใส่บาตรเช้า เก็บกวาดบ้านเรือนและรับประทานอาหารเช้า แล้วก็ไปทำงานในกลุ่มจักสาน ประมาณบ่ายโมง แล้วกลับมารับประทานอาหารเช้า บางคนเขาจะไปหาหน่อไม้ ข้าว ผักกูด ผักหนาม หาลา เพื่อประกอบอาหารกลางวัน และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย หลายครอบครัวจะใช้เวลาช่วงบ่าย ประกอบอาชีพเสริม เช่น ปลูกผัก ค้าขาย ทอเสื่อกก บางคนจะใช้เวลานี้พักผ่อนตามอัธยาศัย ตกเย็นมาก็จะมีการเดินเล่น จักกลุ่ม พูดคุยกัน แล้วแยกย้ายกันกลับไปพักผ่อน

วิถีชีวิตผู้สูงอายุในหมู่บ้าน

จะตื่นประมาณตีห้าเพื่อประกอบอาหารเตรียมตัวตักบาตรและผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะเข้าวัดทำบุญ กลับจากวัดมาก็จักกลุ่มนั่งเคี้ยวหมาก นั่งฟังวิทยุ ผู้สูงอายุบางคนจะเลี้ยงหลาน ตกเย็นมาก็เก็บกวาดบ้านแล้วพักผ่อนเมื่อมีงานบุญประเพณีในเทศกาลต่างๆ ชาวบ้านก็จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความสามัคคี ทำให้งานต่างๆ สำเร็จรู้ง่วงไปได้ด้วยดี

วิถีชีวิตครอบครัว

ประชุมหมู่บ้าน ล้างห้องน้ำและทำความสะอาดวัด มาช่วยงานที่วัดตลอด

วิถีชีวิตรอบปี

วิถีชีวิตรอบปีเริ่มต้นปีใหม่ด้วยการทำบุญปีใหม่และทำบุญในวันสำคัญต่างๆ ทางศาสนา เช่น บุญเบิกบ้าน บุญกองข้าว สงกรานต์ เลี้ยงศาลปู่ตา บุญเข้าพรรษา บุญข้าวประดับดิน บุญข้าวสาก บุญออกพรรษา บุญกฐิน, ลอยกระทง เป็นต้น

การใช้ประโยชน์ของพืชในชุมชน พืชที่พบจะเป็นการปลูกในลักษณะปลูกขึ้นในพื้นที่บริเวณบ้านและสวนของตนเอง ซึ่งในพื้นที่แต่ละบริเวณนั้นมีต้นไม้ค่อนข้างมาก ต้นไม้ที่พบ มีดังนี้ ผักแพรว พลับพลึง ยอ ส้มโอ ผักหวาน มะม่วง กะเพรา พริก กล้วยน้ำว้า กระเทียม แค มะขาม มะละกอ มะเขือยาว นมควาย มะนาวหอม มะพร้าว กก ชะพลู พักหอม มะพร้าวน้ำหอม ฝรั่งขึ้นก ยี่โถ เตยหอม อ้อยดำ กล้วยหอมทอง ว่านหางจระเข้ สีสี่เสียด ไม้ตงยักษ์ พริกไทย ข้าวไผ่บ้าน น้อยหน้า ยางพารา มันสำปะหลัง เป็นต้น

ลักษณะของพืชที่พบในท้องถิ่นจะเป็นพืชสวนส่วนมาก เช่น พริก ซึ่งมีสารต่อต้านอนุมูลอิสระจึงช่วยชะลอริ้วรอยก่อนวัยและมีสารแคปไซซินในพริก สามารถ ช่วยให้อารมณ์ดี รู้สึกสดชื่น ผ่อนคลาย และมีความสุขขึ้น ช่วยเสริมสร้างคอลลาเจนในร่างกายได้ ช่วยยับยั้งการดูดซึมน้ำตาลกลูโคสได้ ทำให้ปริมาณน้ำตาลในเลือดลดลง

การใช้ประโยชน์สัตว์ในชุมชน ซึ่งมีการเลี้ยงสัตว์หลายชนิดโดยลักษณะการเลี้ยงของแต่ละครัวเรือนส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อบริโภคเป็นอาหารและจำหน่าย มีดังนี้ โค กระบือ กบ ไก่บ้าน เป็ดเทศ ต่อ เป็นต้น ลักษณะของสัตว์ที่พบในท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น เช่น โค เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม ลักษณะลำตัวมีสีน้ำตาล มีขนาดลำตัวใหญ่ เลี้ยงไว้เพื่อจำหน่ายและนำมูลมาทำปุ๋ยทางการเกษตร

ชีวภาพที่พบในท้องถิ่น ได้แก่ เช่น ราชวาล ไลเคน เห็ดเกลื้อ เห็ดระโงก เห็ดปลวกและเห็ดก่อ ซึ่งชีวภาพที่พบนั้นถูกนำมาใช้ประโยชน์ในหลายด้าน โดยเฉพาะการเป็นดัชนีบ่งบอกคุณภาพอากาศ เนื่องจากไลเคนเป็นสิ่งมีชีวิตที่พบได้ทั่วไปบนโลก แต่ไลเคนจะไม่สามารถเจริญเติบโตในบริเวณที่มีมลพิษ เพราะไลเคนไม่มีชั้นผิวป้องกันตัวจากมลพิษ สารพิษจึงเข้าไปทำลายสาหร่ายโดยตรง ดังนั้นในการสำรวจชุมชนหมู่ 6 บ้านดงหนองบัว ซึ่งคณะสำรวจพบ ไลเคนได้ในบริเวณชุมชนที่มีการสำรวจแสดงว่าอากาศบริสุทธิ์

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ ท่อผ่ามัดหมี่ สานกระติบข้าวไม้ไผ่ ทอเสื่อกก เลี้ยงต่อ ทำฝักมิด ซึ่งภูมิปัญญาที่โดดเด่นของหมู่ 6 บ้านดงหนองบัว ได้แก่ สานซอญ ภูมิปัญญาเหล่านี้ เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้ความสามารถที่ได้รับการสั่งสมมาปรับใช้รวมกับความรู้ และประสบการณ์ของตนเอง ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ รวมถึงชาวบ้านในท้องถิ่น สืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษจนกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนในชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ต่อมาชุมชนใกล้เคียงมาเห็นก็ขอซื้อสินค้าเป็นที่รู้จักของหมู่บ้านใกล้เคียงหลาย ๆ หมู่บ้าน ก็สามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ระดับตำบลได้

แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่สำคัญ คือ แม่น้ำสงคราม เป็นแหล่งน้ำที่ชาวบ้านให้ความสำคัญ เพราะเป็นแหล่งน้ำที่ชาวบ้านใช้ในการเกษตรและหาอาหาร ลักษณะเป็นแม่น้ำสายยาวกว้างไหลจรดสู่แม่น้ำโขงมีน้ำตลอดฤดูกาล

5.2 ข้อมูลการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลในท้องถิ่น ประจำปี 2565 การดำเนินงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น

5.2.1 ข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น ประจำปี 2565

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	พื้นที่ (ไร่)	จำนวนครัวเรือน	ข้อมูลทางศาสนา				สถานศึกษา	รพ./รพ.สต.	สถานีตำรวจ
				วัด (แห่ง)	โบสถ์ (แห่ง)	พระ (รูป)	นักบวช (คน)			
บ้านดงหนองบัว	6	2,000	108	3	-	2	-	2	-	-

ตารางที่ 4 ข้อมูลประชากร ประจำปี 2565

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	เพศ		ช่วงอายุ				
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	0-4 ปี (คน)	5-14 ปี (คน)	15-19 ปี (คน)	20-59 ปี (คน)	60 ปีขึ้นไป (คน)
บ้านดงหนองบัว	6	210	202	37	47	84	197	47
รวมทั้งสิ้น		412						

5.2.2 ข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

ตารางที่ 5 ข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ประจำปี 2565

ชุมชน	เกษตรกรรม					ทำไร่ ครั้วเรือน/ไร่		ปศุ สัตว์	ประมง		อุตสาหกรรม	พาณิชย์	สถาน บริการ
	ทำสวน ครั้วเรือน/ไร่					มันสำปะหลัง	ถั่ว ลิสง		แหล่ง เพาะ แ่ง/ ไร่	ผลผลิต ตัน/ปี			
	ทำนา	ยางพารา	ปาล์ม	เงาะ	อินทผลัม								
บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	2,000	400	-	-	-	-	-	760	-	-	-	2	-

5.2.3 ข้อมูลทางกายภาพ

ตารางที่ 6 ข้อมูลทางกายภาพ ปี 2565

ชุมชน	หมู่ที่	สภาพภูมิประเทศ	ลักษณะดิน	แหล่งน้ำ		อุณหภูมิ	ปริมาณแสง	พิกัดทางภูมิศาสตร์
				ธรรมชาติ	ชลประทาน			
บ้านดงหนองบัว	6	ที่ราบลุ่ม	เป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง	1	-	เช้า 21° เที่ยง 37° เย็น 32°	เช้า 370 ลักซ์ เที่ยง 1200 ลักซ์ เย็น 1000 ลักซ์	ละติจูด (Latitude) <u>17.687213</u> ลองจิจูด (Longitude) <u>104.146565</u>

5.2.4 ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน และวิถีชุมชน

ตารางที่ 7 ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน และวิถีชุมชน ประจำปี 2565

ชุมชน	หมู่ที่	ประวัติและความเป็นมา	อาชีพ	วิถีชุมชน			
				รอบวัน	รอบสัปดาห์	รอบเดือน	รอบปี
	6	ปี พ.ศ.2468 นายต่อ อุปทุม นายดอน คำเกษ และนายคำ ไชยเทศ ซึ่งเป็นราษฎรบ้านขามเปี้ยใหญ่ ได้มาเลี้ยงวัว อยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำสงคราม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีหญ้า ป่าไม้ ดงดอน และมีหนองน้ำเล็กๆ มีบัวขึ้นมากมาย ต่อมาก็เลยเรียกชื่อว่า “หนองบัว” จึงมีการบุกเบิกป่าทำสวน ทำไร่ ทำนา ข้าวที่ปลูกก็อุดมสมบูรณ์ และเก็บผลผลิตก็ได้มาก จึงได้สร้างบ้าน และยุ่งฉางเพื่อเก็บข้าว และพาครอบครัวอพยพมา ต่อมา มีการขยายหมู่บ้านให้ใหญ่ขึ้นจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะของธรรมชาติ ชื่อว่า “บ้านดงหนองบัว” มีความสมัคสมานสามัคคีปรองดองกัน ปี พ.ศ.2510 เมื่อมีครอบครัวมากขึ้น จึงได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 11 ตำบลท่าบ่อสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยมีบ้านดงหนองบัว ดงเจ้าจันทร์ บ้านท่าโขง รวมกัน มีนายบัว อุปทุม เป็น	-เกษตรกรรม - ค้าขาย -เลี้ยงสัตว์ -รับจ้าง -จักรสาน -ตัดผม -ข้าราชการ -เย็บผ้า -อื่นๆ	ตื่นแต่เช้ามีดไปกรีดยาง กลับเข้ามาบ้านในตอนเช้า เตรียมอาหารทำบุญตักบาตร ทำความสะอาดบ้าน ไปหยอดน้ำกรด ดูแลผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ทำอาชีพเสริม พักผ่อน	- ประกอบอาชีพหลัก คือ กรีดยาง ทำนาในฤดูทำนา - ประกอบอาชีพเสริม เช่น ทอเสื่อ เลี้ยงต่อ ทำเครื่องจักรสาน - ทำบุญตักบาตร เข้าวัดทำบุญ	- เข้าวัดทำบุญ - ประชุมหมู่บ้าน - พัฒนาหมู่บ้าน	ชาวบ้านดำเนินชีวิตโดยการประกอบอาชีพหลักคือ ทำนา ทำสวน และอาชีพเสริม คือ เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย จักสาน ปลูกผัก ชาวบ้านทำนา ทำสวนยางพารา และมีนํ้าลําปะหลังตามฤดูกาล - การทำบุญเริ่มปีใหม่ ด้วยการสวดมนต์ข้ามปี การทำบุญปีใหม่ และทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา วิถีชีวิตรอบปีชาวบ้านจะปฏิบัติตามฮีตสิบสองคองสิบสี่ประเพณีของอีสาน

	ผู้ใหญ่บ้าน ปี พ.ศ.2511 มีการจัดตั้งโรงเรียนบ้านดงหนองบัว โดยมีอาจารย์สมพงษ์ นครชัยกุล เป็นครูใหญ่ มีการสอนตั้งแต่ ชั้น ป.1-ป.4 และในปีเดียวกันมีการก่อสร้างวัดขึ้น และได้ตั้งชื่อว่า “วัดปทุมวนาราม” มีพระอาจารย์มั่น อาจโล เป็นเจ้าอาวาส ปี พ.ศ.2519 ได้มีการแต่งตั้งตำบลบ้านเช่า โดยแยกออกจากตำบลท่าบ่อสงคราม และบ้านดงหนองบัวได้เปลี่ยนเป็นหมู่ 6 ตำบลบ้านเช่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม มีนายมาไชยเทศ เป็นผู้ใหญ่บ้าน ปี พ.ศ.2524 บ้านท่าโขง ได้แยกออกจากบ้านดงหนองบัว เป็นหมู่ที่ 8 ตำบลบ้านเช่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ปี พ.ศ.2543 นายมา ไชยเทศ อายุครบ 60 ปี จึงได้มีการเลือกตั้งได้ นายนวล บุญเพ็ง เป็นผู้ใหญ่บ้านจนถึง พ.ศ.2553 ครบวาระ จึงได้มีการเลือกตั้งได้ นายวีระชัย บุญหล้า เป็นผู้ใหญ่บ้าน ปี พ.ศ.2564นายวีระชัย บุญหล้าครบวาระและได้มีการแต่งตั้ง นายโอกาส ผงชานนท์ เป็นผู้ใหญ่บ้านจนถึงปัจจุบัน					
--	--	--	--	--	--	--

5.2.5 การใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

ตารางที่ 8 สรุปจำนวนพรรณไม้ในท้องถิ่น ประจำปี 2565

ปีงบประมาณ	ลักษณะวิสัย	จำนวนชนิด	จำนวน(ต้น)
2565 บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	ไม้ต้น	11	14
	ไม้พุ่ม	6	115
	ไม้เลื้อย	11	201
	ไม้รอเลื้อย	-	-
	ไม้ล้มลุก	10	296
	ปาล์ม	-	-
	ไผ่	1	40
	กล้วยไม้	-	-
	เฟิร์น	-	-
	หญ้า	-	-
รวม		39	666

5.2.6 การใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น

ตารางที่ 9 สรุปจำนวนสัตว์ในท้องถิ่น ประจำปี 2565

ปีงบประมาณ	ประเภท	จำนวนชนิด	จำนวน(ตัว)
2565 บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	สัตว์น้ำ	3	830
	สะเทินน้ำสะเทินบก	1	100
	เลี้ยงลูกด้วยนม	3	57
	สัตว์ปีก	2	12
	สัตว์เลื้อยคลาน	-	
	พยาธิ	-	-
	สัตว์ลำตัวกลม	-	-
	หอย	-	-
	สัตว์มีขาเป็นข้อปล้อง	-	-
	สัตว์มีกระดูก	-	-
รวม		9	999

5.2.7 การใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น

ตารางที่ 10 สรุปจำนวนชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น ประจำปี 2565

ปีงบประมาณ	ประเภท	จำนวน (ชนิด)	จำนวน
2565 บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	แห่นาง	1	400
	รา	-	-
	ไลเคน (พบอยู่ลำต้นของต้นไม้ทั่วไป)	1	1 ต้น
รวม		2	401

5.2.8 ภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ตารางที่ 11 สรุปจำนวนภูมิปัญญาในท้องถิ่น ประจำปี 2565

ปีงบประมาณ	สาขา	จำนวนภูมิปัญญา
2565 บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	เกษตรกรรม	-
	อุตสาหกรรม	-
	หัตถกรรม	2
	การแพทย์แผนไทย	-
	ศิลปกรรม	-
	ศาสนาและประเพณี	
	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-
	กองทุนและธุรกิจชุมชน	-
	สวัสดิการ	-
	การจัดการองค์กร	-
	ภาษาและวรรณกรรม	-
รวม		2

5.7.9 ข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

ตารางที่ 12 สรุปข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น ประจำปี 2565

ปีงบประมาณ	แหล่งทรัพยากร	หมู่ที่	รายละเอียด
บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6	แม่น้ำสงคราม	6	ห้วยบ่อเปลือย ความกว้างของลำห้วยขนาด 795 เมตร ความยาว 1113 เมตร ซึ่งมีความเป็นมาของ ห้วยบ่อเปลือย ผู้เฒ่าผู้แก่ได้ให้ข้อมูลว่า เป็นบ่อน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและต่อมามีการสร้างฝายกั้นน้ำขึ้นมา เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งยังแก้ปัญหาภัยแล้งอีกด้วย มีลักษณะเป็นแอ่งกว้างมีน้ำทุกฤดูกาล

ภาคผนวก

- ตัวอย่างแผน ใ้งาน ชิ้นงาน ผลงานของผู้เรียน
- ภาพประกอบการศึกษาและภาพกิจกรรมของผู้เรียน

ตัวอย่างแผน ใ้ปงาน ชิ้นงาน ผลงานของผู้เรียน
บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6

คำชี้แจง

ใบงานที่ 1 เรื่อง การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน ชุมชน แขวง เพื่อให้ทราบข้อมูลทางด้านศาสนา ประชากร สถานศึกษา และการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของท้องถิ่น
3. เพื่อให้เกิดทักษะในการสอบถาม รวบรวมข้อมูลและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้าน ชุมชน แขวง

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ปากกา, ดินสอ, ไม้บรรทัด, ผางลบ
2. กล้องถ่ายรูป, โทรศัพท์
3. สมุดบันทึก
4. ภูมิทัศน์, แผนที่ระวาง, เครื่องวัดทิศทางตัวดาวเทียม
- 5.

วิธีการ

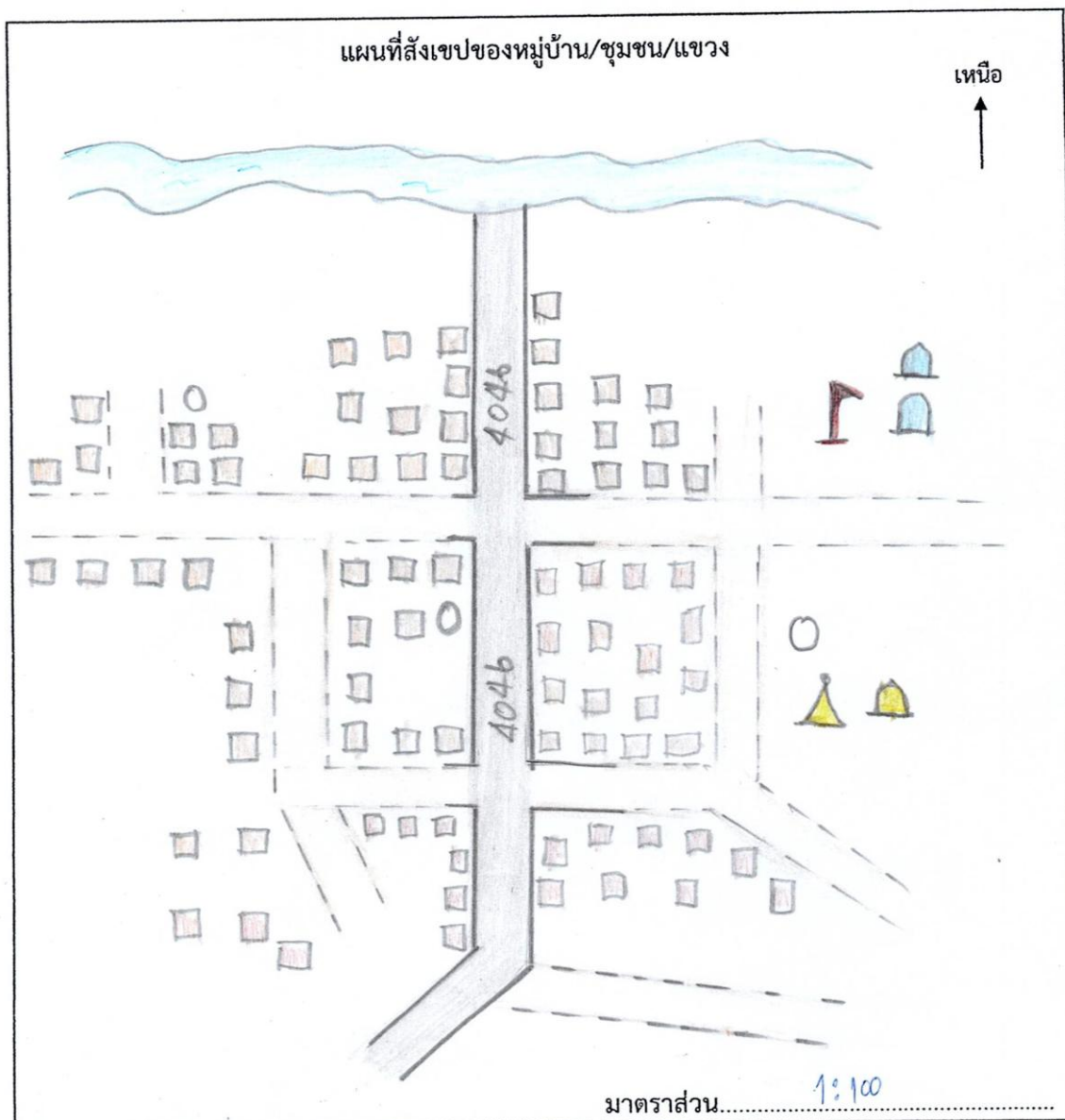
1. สอบถามข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่
2. สัมภาษณ์ สืบถามบุคคลในชุมชน
3. ชุมชนที่สนใจ
4. ภาพถ่าย
- 5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจพื้นที่ ชุมชนโดยรอบ ตำแหน่งที่ตั้งที่สำคัญของชุมชน
2. เข้าใจลักษณะของประชากร โครงสร้างอายุ และเพศของประชากรในชุมชน
- 3.
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 1
เรื่อง การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

- ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง (ที่เป็นทางการ) บ้านดงหนองน้ำ
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง (ที่ชาวบ้านเรียก) น้ำดงหนองน้ำ
- ที่ตั้ง หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 6 ซอย - ถนน -
ตำบล/แขวง น้ำหนาว อำเภอ/เขต ศรีสงคราม จังหวัด หนองคาย
เส้นทางหลวงหมายเลข 4046 เส้นทางท้องถิ่น -
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง)
ละติจูด (Latitude) 17.687191 ลองจิจูด (Longitude) 104.146706

3. ข้อมูลทางศาสนา

- ☒ พุทธ วัด 3 แห่ง เจ้าอาวาส 2 รูป พระภิกษุสงฆ์ รูป
- ☐ อิสลาม มัสยิด แห่ง อิหม่าม คน
- ☐ คริสต์ โบสถ์ แห่ง บาทหลวง คน
- ☐ อื่นๆ ระบุ

4. จำนวนประชากร

หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 6 จำนวน 108ครัวเรือน จำนวนพื้นที่ 4,855 ไร่

จำนวนประชากร 412 คน ชาย 210 คน หญิง 202 คน

น้อยกว่า 1 ปีเต็ม 4 คน ชาย 2 คน หญิง 2 คน

1 ปีเต็ม - 2 ปี 12 คน ชาย 13 คน หญิง 1 คน

3 ปีเต็ม - 5 ปี 19 คน ชาย 13 คน หญิง 6 คน

6 ปีเต็ม - 11 ปี 28 คน ชาย 12 คน หญิง 16 คน

12 ปีเต็ม - 14 ปี 19 คน ชาย 10 คน หญิง 9 คน

15 ปีเต็ม - 17 ปี 20 คน ชาย 9 คน หญิง 11 คน

18 ปีเต็ม - 25 ปี 61 คน ชาย 33 คน หญิง 31 คน

26 ปีเต็ม - 49 ปี 22 คน ชาย 35 คน หญิง 34 คน

50 ปีเต็ม - 60 ปีเต็ม 125 คน ชาย 58 คน หญิง 67 คน

มากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป 47 คน ชาย 22 คน หญิง 25 คน

5. ข้อมูลสถานศึกษาที่เปิดให้บริการ

- ☒ ระดับก่อนประถมศึกษา 1 แห่ง ☒ ระดับประถมศึกษา 1 แห่ง
- ☐ ระดับมัธยมศึกษา แห่ง ☐ ระดับอนุปริญา แห่ง
- ☐ ระดับปริญาตรี แห่ง ☐ ระดับสูงกว่าปริญาตรี แห่ง
- ☐ อื่น ๆ แห่ง

สถานศึกษา

1. ชื่อสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอน้ำหนาว
- ชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษา/หัวหน้าสถานศึกษา นางวิมลรัตน์ รัชการ
- จำนวนครู 2 คน
- จำนวนนักเรียน 12 คน นักเรียนชาย 8 คน นักเรียนหญิง 4 คน
2. ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนท่าทองหนองน้ำท่าโข้ว
- ชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษา/หัวหน้าสถานศึกษา นายเรืองฤทธิ์ อังคศิริ
- จำนวนครู 7 คน
- จำนวนนักเรียน 66 คน นักเรียนชาย 40 คน นักเรียนหญิง 26 คน

หมายเหตุ : หากมีสถานศึกษามากกว่า 2 แห่ง สามารถเพิ่มข้อมูลของสถานศึกษาได้ตามจริง

6. ข้อมูลการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ☒ เทศบาล
☒ เทศบาลตำบล ☐ เทศบาลเมือง ☐ เทศบาลนคร
☐ องค์การบริหารส่วนตำบล
☐ สำนักงานเขต
☐ อื่นๆ

ผู้บริหาร ชื่อ-สกุล ทานจิณิต กัสสะ
ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านไร่

7. สถานพยาบาล

โรงพยาบาล..... - แห่ง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล..... ๒ แห่ง
อื่นๆ แห่ง

8. สถานีตำรวจ..... - แห่ง

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา เทศบาลตำบลบ้านไร่
วัน เดือน ปี

คำชี้แจง

ใบงานที่ 2 เรื่อง การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เพื่อทราบข้อมูลการประกอบอาชีพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา กำหนดแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนา ในด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบการประกอบอาชีพของบุคคลในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ปากกา
2. ดินสอ
3. สมุดบันทึก
4. เครื่องวัดหาพิกัดด้วยดาวเทียม (GPS)
5. โทรศัพท์ , กล้องถ่ายรูป

วิธีการ

1. สอดถามข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่
2. สัมภาษณ์ / สอดถามบุคคล
3. เก็บรวบรวมข้อมูลลงสมุดบันทึก
4. ถ่ายภาพ
- 5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
2. ทราบถึงศักยภาพของการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
3. เห็นคุณค่าของอาชีพในท้องถิ่น
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 2

เรื่อง การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

9.การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม และด้านอุตสาหกรรม

9.1 ด้านเกษตรกรรม

พื้นที่ทำนา.....ไร่.....งาน.....ตารางวา จำนวน.....108.....ครัวเรือน
 พื้นที่ทำสวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา จำนวน.....58.....ครัวเรือน
 1.....ยางพารา.....จำนวน.....400.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 2.....มันสำปะหลัง.....จำนวน.....100.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 3.....จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 4.....จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 5.....จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 พื้นที่ทำไร่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา จำนวน.....ครัวเรือน
 1.....จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 2.....จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 3.....จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 4.....จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 5.....จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ปศุสัตว์ จำนวนสัตว์ในพื้นที่โดยรวม (กรณีมากกว่า 5 ชนิดที่กำหนด สามารถเพิ่มข้อมูลได้ตามจริง)

โค.....100.....ตัว กระบือ.....12.....ตัว
 สุกร.....10.....ตัว เป็ด.....30.....ตัว
 ไก่.....500.....ตัว อื่นๆ.....ตัว

ประมง

ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่สาธารณะแห่ง พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 ภาครัฐแห่ง พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 ภาคเอกชนแห่ง พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่เอกชนแห่ง พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 ภาครัฐแห่ง พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 ภาคเอกชนแห่ง พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 ทำเทียบเรือ/สะพานปลาแห่ง
 ผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่สาธารณะ.....ตัน/ปี
 ภาครัฐตัน/ปี
 ภาคเอกชนตัน/ปี
 ผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่เอกชน.....ตัน/ปี
 ภาครัฐตัน/ปี
 ภาคเอกชนตัน/ปี
 อื่นๆ.....

9.2 ด้านอุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่.....แห่ง

(มีคนงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไปหรือมีทรัพย์สินเกินกว่า 200 ล้านบาทขึ้นไป)

กิจการอุตสาหกรรม เกี่ยวกับ (กรณีมากกว่า 5 ข้อ สามารถเพิ่มข้อมูลได้ตามจริง)

1.....

2.....

3.....

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง.....แห่ง

(มีคนงาน 50-200 คนหรือมีทรัพย์สินตั้งแต่ 20-200 ล้านบาท)

กิจการอุตสาหกรรม เกี่ยวกับ (กรณีมากกว่า 5 ข้อ สามารถเพิ่มข้อมูลได้ตามจริง)

1.....

2.....

3.....

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก หรือครัวเรือน.....แห่ง

(มีคนงานไม่เกิน 50 คนหรือมีทรัพย์สินถาวรไม่เกิน 20 ล้านบาท)

กิจการอุตสาหกรรม เกี่ยวกับ (กรณีมากกว่า 5 ข้อ สามารถเพิ่มข้อมูลได้ตามจริง)

1.....

2.....

3.....

10.การประกอบอาชีพด้านพาณิชย์

ธนาคาร.....แห่ง

สถานบริการน้ำมัน.....แห่ง

บริษัท.....แห่ง

ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า.....แห่ง

ห้างหุ้นส่วนจำกัด.....แห่ง

ตลาดสด.....แห่ง

ร้านค้าต่าง ๆ2.....แห่ง

โรงฆ่าสัตว์.....แห่ง

โรงสีข้าว1.....แห่ง

อื่น ๆแห่ง

11.การประกอบอาชีพด้านสถานบริการ

โรงแรม.....แห่ง

ร้านอาหาร.....แห่ง

โรงภาพยนตร์.....แห่ง

สถานี่ขนส่ง.....แห่ง

อื่น ๆแห่ง

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา

เทศบาลตำบลน้ำหนาว

วัน เดือน ปี

คำชี้แจง

ใบงานที่ 3 เรื่อง การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านสภาพภูมิประเทศ ลักษณะดิน แหล่งน้ำ อุณหภูมิ ปริมาณแสง และตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของทรัพยากรกายภาพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของทรัพยากรกายภาพในท้องถิ่น
3. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ปากกา
2. ดินสอ
3. ไม้บรรทัด
4. สมุดบันทึก
5. โทนี่เมท, กล้องถ่ายรูป, เครื่องวัดทิศทางด้วยดาวเทียม

วิธีการ

1. สอดถามข้อมูลจากแหล่งชุมชนบ้านหนองหลวงสีห์ หมู่ 6
2. สอดถามข้อมูลจากศูนย์พัฒนาฯ
3. บันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึก
4. ...
5. ...

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อมูลสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น
2. ทราบถึงศักยภาพของทรัพยากรกายภาพในท้องถิ่น
3. เห็นคุณค่า และการมีส่วนร่วมของอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น
4. ...
5. ...

ใบงานที่ 3
เรื่อง การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

12. สภาพภูมิประเทศและสังคมพืช

สภาพภูมิประเทศ เป็นที่ราบลาดชันเป็นภูเขาโดยมีเขาเขื่อนตอนกลางของภูเขาด

สังคมพืช พืชที่พบมีความหลากหลายไม่เท่ากัน เช่น กล้วยไม้ หินแดง ฯลฯ
ป่าเบญจพรรณ ธรรมชาติ ต้นยาง ฯลฯ ไม่หลากหลาย เช่น กก ไม้หญ้า ฯลฯ
หญ้า เช่น หญ้า หินแดง หินแดง

13. ลักษณะดิน

ชนิดดิน ลักษณะดินเป็นดิน เป็นดินเหนียวปนทราย สีน้ำตาล
หรือสีน้ำตาลปนแดงเข้ม ดินเหนียวปนทรายเหนียว สีน้ำตาลปนแดงหรือสีน้ำตาลเข้ม

14. แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำชลประทาน

14.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ

ห้วย ชื่อ สายน้ำแม่โจ้

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งห้วย)

ละติจูด (Latitude) 17.68888 องศา ลองจิจูด (Longitude) 104.148258 องศา

ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร

☒ มีน้ำตลอดปี ☐ มีน้ำเป็นฤดูกาล

หนอง ชื่อ หนองบัว

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งหนอง)

ละติจูด (Latitude) 17.687669 องศา ลองจิจูด (Longitude) 104.141247 องศา

ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร

☐ มีน้ำตลอดปี ☒ มีน้ำเป็นฤดูกาล

คลอง ชื่อ คลองแม่โจ้

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งคลอง)

ละติจูด (Latitude)..... องศา ลองจิจูด (Longitude)..... องศา

ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร

☐ มีน้ำตลอดปี ☒ มีน้ำเป็นฤดูกาล

บึง ชื่อ.....
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งบึง)
 ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
 ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
☐ มีน้ำตลอดปี ☐ มีน้ำเป็นฤดูกาล

แม่น้ำ ชื่อ ลำท่าสูงค่อม
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งแม่น้ำ)
 ละติจูด (Latitude) 17.690645..... ลองจิจูด (Longitude) 104.14849.....
 ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
☒ มีน้ำตลอดปี ☐ มีน้ำเป็นฤดูกาล

14.2 แหล่งน้ำชลประทาน

ฝาย ชื่อ.....
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งฝาย)
 ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
 ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
☐ มีน้ำตลอดปี ☐ มีน้ำเป็นฤดูกาล

คลองชลประทาน (คลองส่งน้ำ) ชื่อ.....
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งคลองชลประทาน)
 ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
 ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
☐ มีน้ำตลอดปี ☐ มีน้ำเป็นฤดูกาล

เขื่อน ชื่อ.....
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งเขื่อน)
 ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
 ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
☐ มีน้ำตลอดปี ☐ มีน้ำเป็นฤดูกาล

อ่างเก็บน้ำ ชื่อ.....
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งอ่างเก็บน้ำ)
 ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
 ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
☐ มีน้ำตลอดปี ☐ มีน้ำเป็นฤดูกาล

ฝายชะลอความชุ่มชื้น ชื่อ.....
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งฝายชะลอความชุ่มชื้น)
 ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
 ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
☐ มีน้ำตลอดปี ☐ มีน้ำเป็นฤดูกาล

15. ปริมาณและคุณภาพน้ำ

15.1 ปริมาณน้ำฝน

- ☐ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี 1426.4 มิลลิเมตร
- ☐ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดต่อปี 819.3 มิลลิเมตร ช่วงเดือน พฤษภาคม - เดือน ตุลาคม
- ☐ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุดต่อปี 0.6 มิลลิเมตร ช่วงเดือน สิงหาคม - เดือน กรกฎาคม

15.2 ปริมาณความต้องการใช้น้ำเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่

- ☒ เพียงพอตลอดปี
- ☐ น้ำแห้ง ในช่วงเดือน - เดือน
- ☐ น้ำท่วม ในช่วงเดือน - เดือน

15.3 คุณภาพของน้ำ

- ☐ ปนเปื้อนโลหะหนัก
- ☐ ปนเปื้อนจุลินทรีย์
- ☒ น้ำสะอาดไม่มีปัญหาการปนเปื้อน

16. อุณหภูมิ

เช้า..... 21 องศาเซลเซียส

เที่ยง..... 37 องศาเซลเซียส

เย็น..... 32 องศาเซลเซียส

สูงสุด..... 37 องศาเซลเซียส

ต่ำสุด..... 21 องศาเซลเซียส

ณ พื้นที่เก็บโดยรวมต่อวัน

17. ความเข้มแสง

เช้า..... 370 ลักซ์

เที่ยง..... 1200 ลักซ์

เย็น..... 1000 ลักซ์

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา เกษราภรณ์ อำนจรัตน์

วัน เดือน ปี

คำชี้แจง

ใบงานที่ 4 เรื่อง การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน

การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติ ที่มาการตั้งถิ่นฐาน ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นวิถีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมา และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของท้องถิ่น
3. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ปากกา
2. อีทาสี, ฆางลม
3. ไม่นรทัด
4. ส้มก้นก๊ก
5. ไม้ตีหมาก, กล้วย, เครื่องหัดหัดด้วยดาวเทียม

วิธีการ

1. สดุดามให้คนจากบ้านในน้ำหมากทองทองน้ำ
2. เก็บหมากทองทองของชุมชน
3. สดุดามให้คนจากบ้านสดุดาม
- 4.
- 5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อมูลชุมชนโดยรวมทั้งวิถีชีวิต
2. ทราบถึงประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น
3. เห็นคุณค่าที่เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น
- 4.
- 5.

เรื่อง การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน

[illegible]

แบบบันทึกข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน แขวง

ประวัติหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง น้ำทองหนองน้าว
ที่ตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนที่/แขวงที่..... ๖ ซอย..... - ถนน..... -
ตำบล/แขวง..... น้ำขุ่น อำเภอ/เขต..... ศรีสงคราม จังหวัด..... นครพนม

บันทึกข้อมูล ประวัติหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ปี พ.ศ. 24๖๘ นายอู๋ อุ่นกุ่ม นายอู๋ออต ดำเกษ และนายดำ ไชยเกตุซึ่งเป็นผู้สร้างบ้านหลังใหม่ใหญ่ ได้มาตั้งบ้าน อุนกริวนามฝั่งแม่น้ำโขงค้ำ ซึ่งเป็นที่ตั้งที่มีคนมาอาศัยอยู่กันมาก มีคนมา มาไม่ อองออต และมี หองทำเล็ก ๆ มีวัวมากมาย ต่อมาก็เริ่มเรียกชื่อ "หนองน้ำ" จึงมีกรมกนิกรมาทำสวน ทำไร่ ทำนา ทำ ที่ปลูกก็อุดมสมบูรณ์ และเห็นผลผลิตก็ได้นำมาขายได้สร้างบ้านและยังจ้างพ่อค้าคนขายและบุตรคนโตมาช่วยมา ต่อมาก็มีบ้านใหม่มาตั้งในบริเวณนี้ ได้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะของธรรมชาติชื่อ "บ้านทองหนองน้ำ"

ปี พ.ศ. 2๕10 เมื่อมีครอบครัวมากในบริเวณนี้ ได้เริ่มทำวัดตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ ๆ ตามจากบ่อทองตาม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยมีนายทองทองน้ำ ออคำท้าว น้ำคำท้าว รวมกัน มีภรรยา อุ่นกุ่ม เป็นผู้ใหญ่บ้าน

ปี พ.ศ. 2๕11 มีการจัดตั้งโรงเรียนบ้านทองทองน้ำ โดยมี อาจารย์สมพงษ์ นนทะกุลเป็นครูใหญ่ มีการสอนตั้งแต่ ชั้น ป.1 - ป.๔ และมีการจัดตั้งกองอำนวยการ "วัดทองทองน้ำ" มีนาย อานันต์ นนทะกุล เป็นเจ้าอาวาส

ปี พ.ศ. 2๕19 ได้แต่งตั้งตำบลน้ำขุ่น โดยมีนายอู๋ออตดำรงตำแหน่งนายก อบต.และเป็นผู้ใหญ่ 6 โดยมีนายอู๋ออต เป็นผู้ใหญ่บ้าน

ปี พ.ศ. 2๕24 นายท้าวโง้ง ได้แยกออกจากบ้านทองทองน้ำ เป็นหมู่ที่ ๙ ตำบลน้ำ อ.ศรีสงคราม จ. นครพนม

ปี พ.ศ. 2๕4๖ นายอู๋ออต นายอู๋ออต ได้มีการเลือกตั้งได้ นายอู๋ออต เป็นผู้ใหญ่บ้าน

จนถึง พ.ศ. 2๕๕๖ ครบวาระได้มีการเลือกตั้งได้ นายอู๋ออต เป็นผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2๕๖4

นายอู๋ออต นายอู๋ออต ได้มีการแต่งตั้งนายอู๋ออต เป็นผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ให้ข้อมูล (คนที่ 1)

ชื่อ-สกุล..... นายอู๋ออต นนทะกุล อายุ..... 56 ปี อาชีพ..... ผู้ใหญ่บ้าน

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง..... น้ำทองหนองน้าว

ที่อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่..... ๖ ซอย..... - ถนน..... -

ตำบล/แขวง..... น้ำขุ่น อำเภอ/เขต..... ศรีสงคราม จังหวัด..... นครพนม

หมายเลขโทรศัพท์..... 0๙2-๙๘47๙2๒ อีเมล..... -

แบบบันทึกข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน แขวง

ประวัติหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ที่ตั้งหมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่.....ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

บันทึกข้อมูล ประวัติหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

[illegible]

ผู้ให้ข้อมูล (คนที่ 2)

ชื่อ-สกุล.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่..... ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

หมายเลขโทรศัพท์.....อีเมล.....

19.สรุปข้อมูลวิถีชีวิตหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal dashed lines for writing. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is a small blue mark at the top left corner.

แบบบันทึกข้อมูลวิถีชีวิตรายบุคคล

ข้อพิจารณา (กิจวัตรประจำวัน การประกอบอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ)

วิธีชีวิตรอบวัน

วิถีชีวิตรอบวัน
ตื่นนอนประมาณตีห้า - เข้าห้องประมาณสองทุ่ม ในฤดูทำนา กำจัดวัชพืชในแปลง ปลูกน้ำ
ข้าว ปลูกพืชแซมแปลง หว่านเมล็ดข้าว ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช ลงแขกเกี่ยวข้าว ทดน้ำ ตก ค่ำวันหนึ่ง
นอนฤดูทำนา ถึงเดือนพฤษภาคม , หายปลา ปลูกพืชสำมะหลัง

วิธีชีวิตรอบลัปดาร์

เมืองฉันทา

วิถีชีวิตรอบเดือน

๑. ต้นไม้มีรากต้น ๑. ต้นไม้มีรากเมล็ด

วิธีชีวิตรอบปี

ณ. กองรัก 12 กุมภาพันธ์ 2564

หมู่หอพักแต่ละตึก

นาย เกรียงศักดิ์

ผู้ให้ข้อมูล (คนที่ 1)

ชื่อ-สกุล.....จากบ.ระยอง.....ระยอง

အဘယ့် ၅၆

..ปี อาชีพ

ผู้ช่วยผู้พิพากษา

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านโพนทองน้อย

ที่อยู่บ้านเลขที่ ๗๖ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ ๖ ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง น้ำหนาว อำเภอ/เขต ศรีสงคราม จังหวัด หนองคาย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๗-๒๓๒๓๖๗ อีเมล

คำชี้แจง

ใบงานที่ 5 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพืชที่มีความสำคัญ และมีลักษณะเด่น สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของพืชในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่าของพืชในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. อุปกรณ์สำหรับทำแผนที่ เช่น ไม้บรรทัด ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด
2. อุปกรณ์ในการทำแผนที่ เช่น เครื่องมือวัดพื้นที่ (GPS), สีชอล์ก, ดินสอเมจิก ไม้บรรทัด
3. อุปกรณ์สำหรับทำแผนที่ เช่น กล้องถ่ายรูป, โทรศัพท์มือถือ
4.
5.

วิธีการ

1. สอดถามข้อมูลจากผู้นำพาในท้องถิ่น
2. บันทึกข้อมูลจากประสบการณ์
3. ถ่ายภาพพืช
4.
5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงคุณค่าของพืชในท้องถิ่น
2. ทราบถึงวิธีใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
3. เห็นคุณค่าของพืชในท้องถิ่น
4.
5.

ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

20. ข้อมูลพืช

ชื่อชนิดพืช.....มะนาว
 ชื่อวิทยาศาสตร์..... *Citrus aurantifolia* (Christm)
 รหัสพรรณไม้..... 5-5480802-06-007/1.....ลักษณะวิสัย.....ไม้พุ่ม
 ลักษณะเด่นของพืช.....เป็นไม้พุ่ม กิ่งอ่อนมีขนแหลม เปลือกต้นเรียบ สีน้ำตาลปนเทา
 ใบเป็นมันเงา มีกลิ่นฉุน รสขม ใบแก่มีสีน้ำตาล ดอกเป็นดอกช่อสั้น
 ผลมีกลีบกลุ้ม ผิวเรียบเกลี้ยง ผลอ่อนสีเขียวเข้ม เมื่อแก่เปลี่ยนสีเหลือง มีรสเปรี้ยว
 ไม่ติดผลตลอด
 บริเวณที่พบ.....บ้านนาข่อยโคกสูงจันทบุรี
 ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง.....บ้านดงหนองบัว
 ที่อยู่บ้านเลขที่.....93 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่.....6 ซอย.....ถนน.....
 ตำบล/แขวง.....น้ำเต้า อำเภอ/เขต.....ศรีสงคราม จังหวัด.....นครพนม
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)
 ละติจูด (Latitude).....17.687347.....ลองจิจูด (Longitude).....104.146595
 อายุประมาณ.....4.....ปี เส้นรอบวงลำต้น.....10 cm.....เมตร ความสูง.....150.....เมตร
 สถานภาพ.....พืชพื้นถิ่น.....จำนวนที่พบ (ต้น).....1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

อาหาร.....ผล ใช้ปรุงอาหาร ขับลม แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ แก้ท้องเสีย แก้ท้องผูก แก้ท้องเสีย
 แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ แก้ท้องเสีย แก้ท้องผูก แก้ท้องเสีย แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ
 แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ แก้ท้องเสีย แก้ท้องผูก แก้ท้องเสีย แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ

ยารักษาโรค ใช้กับคน

น้ำคั้นจากผลมะนาว ใช้เป็นยาขับลม แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ แก้ท้องเสีย แก้ท้องผูก แก้ท้องเสีย
 แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ แก้ท้องเสีย แก้ท้องผูก แก้ท้องเสีย แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ

ยารักษาโรค ใช้กับสัตว์

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่นๆ

ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช

.....

.....

.....

ความเกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรม

.....

.....

.....

ความเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนา

.....

.....

.....

อื่นๆ (เช่น การเป็นพืช อันตราย)

.....

.....

.....

ความสำคัญของพืช โดยเลือกได้มากกว่า 1 กลุ่ม แบ่งออกเป็น

☒ พืชไม้ผล	☐ พืชใช้เนื้อไม้
☐ ไม้ดอก ไม้ประดับ	☐ พืชเส้นใย
☒ พืชผักพื้นเมือง ผักสวนครัว	☐ พืชให้แบ่งและน้ำตาล
☐ พืชจักสาน	☐ พืชให้น้ำมันหอมระเหย
☐ พืชเครื่องดื่ม	☐ พืชอาหารสัตว์
☐ พืชสมุนไพร	☐ พืชมีพิษ
☐ พืชเครื่องเทศ	☐ พืชกำจัดแมลง
☐ พืชน้ำมัน	☐ วัชพืช
☐ พืชให้สี	☐ พืชให้น้ำยาง
☐ พืชเพื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ	

☒ มีเจ้าของ

☐ ไม่มีเจ้าของ

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล... นายโสมส วัฒนันท์ ... อายุ ๕๖ ปี อาชีพ... ผู้ดูแลบ้าน

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง... บ้านดอนทองพร้าว

ที่อยู่บ้านเลขที่ ๑๖ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ ๖ ซอย - ถนน -

ตำบล/แขวง... บ้านแก้ว ... อำเภอ/เขต... ศรีสงคราม ... จังหวัด... นครพนม

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๒-๔๕๔๗๙๒๒ อีเมล -

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล... นายโสมส วัฒนันท์ ... อายุ ๕๖ ปี อาชีพ... ผู้ดูแลบ้าน

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง... บ้านดอนทองพร้าว

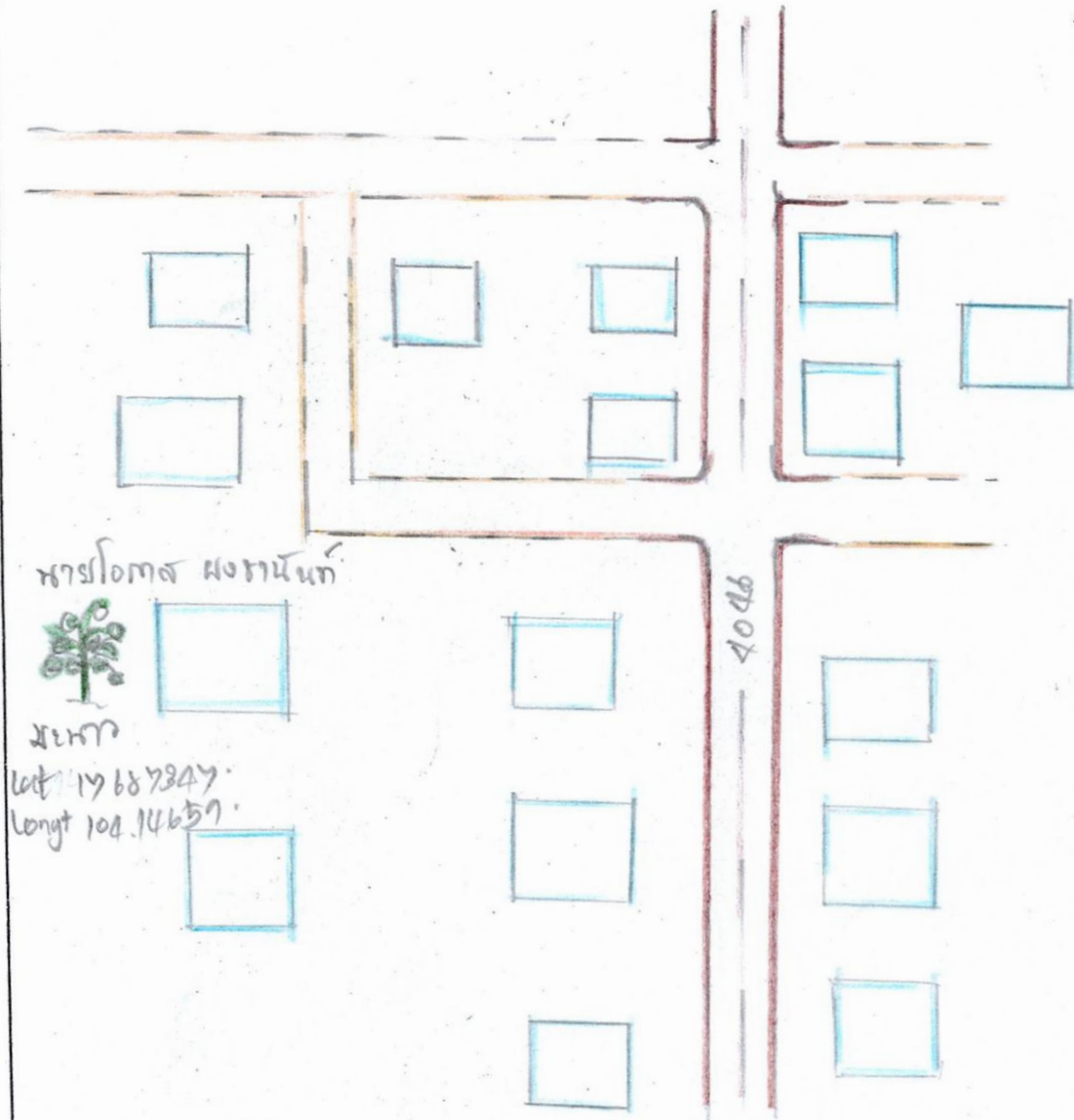
ที่อยู่บ้านเลขที่ ๑๖ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ ๖ ซอย - ถนน -

ตำบล/แขวง... บ้านแก้ว ... อำเภอ/เขต... ศรีสงคราม ... จังหวัด... นครพนม

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๒-๔๕๔๗๙๒๒ อีเมล -

ผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้

เหนือ

หารโกลน ผงทานันท์

ขนาบ

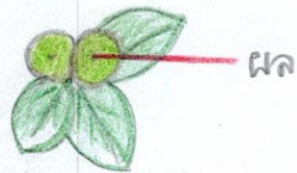
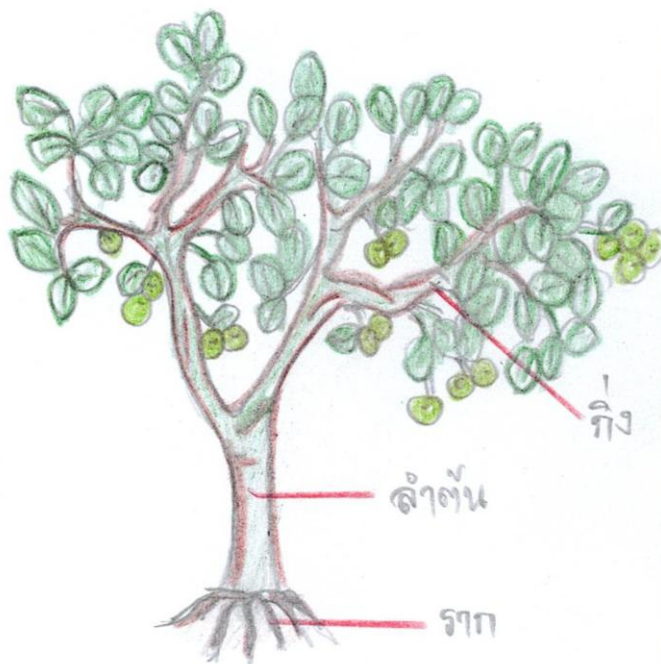
Lat 17.687347

Longt 104.14657

4046

มาตราส่วน..... 1:100

วาดภาพประกอบ

มาตราส่วน..... 1:7

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา เทศบาลตำบลน้ำเต้า
วัน เดือน ปี

คำชี้แจง

ใบงานที่ 6 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสัตว์ที่มีความสำคัญ และมีลักษณะเด่น สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาและใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลของสัตว์ในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของสัตว์ในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่าของสัตว์ในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ไม้กวาด, ไม้บรรทัด
2. ดินสอ, ยางลบ
3. ดินสอ
4. กล้องเมตร, สำนวน
5. โทรศัพท์, กล้องถ่ายรูป

วิธีการ

1. กำหนดประเด็นคำถาม
2. ลงพื้นที่สำรวจ
3. สอดถามผู้รู้หรือเจ้าของสัตว์
4. ศึกษาเพิ่มเติม
5. บันทึกข้อมูล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น
2. ทราบศักยภาพของสัตว์ในท้องถิ่น
3. ตระหนัก คุณค่า รู้ค่า ของสัตว์ในท้องถิ่น
- 4.
- 5.

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น

ชื่อชนิดสัตว์.....นก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Callus domesticus*

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-5480802-06-001/2

ประเภทของสัตว์ (เช่น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ฯลฯ)

บริเวณที่พบ..... ภาษีเจริญ พากิจ

จำนวนที่พบ..... 2 ตัว

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง น้ำตองหนองหว้า

ที่อยู่บ้านเลขที่ 69 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 6

ឧទាហរណ៍

..ถนน

ตำบล/แขวง... น้ำหนาว

.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด

269574 2

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพันธุ์สัตว์)

ละติจูด (Latitude) 17.685799

ลองจิจูด (Longitude).....104.147713°

อายุประมาณ

.ปี เพศ

..ปี เพศ

ประวัติ/ที่มา

สายตารักษาด้วยยา ภาวะแทรกซ้อน ได้รบกวนมาจากการได้รบกวนด้วยยา
ยาฆ่าเชื้อและยาต้านไวรัส ๕๖๒ มีจำนวน ๕๖๒ และทำให้มีภาวะแทรกซ้อนได้
มีจำนวนมาก

ลักษณะเด่น

การปฏิบัติหน้าที่ มีผลให้องค์กรพัฒนาคุณภาพการให้บริการแก่ประชาชน

ประโยชน์ของสัตว์

1. วัฏจักรของสาร คาร์บอน

2. สว่างมาก

เลี้ยงเพื่อการจำหน่าย รายได้ประมาณ 1500 บาท/เดือน รายได้ประมาณ 5,000 บาท/ปี

เลี้ยงเพื่อเป็นพ่อพันธุ์ ชื่อพันธุ์ กิ่งฟ้า

เลี้ยงเพื่อเป็นแม่พันธุ์ ชื่อพันธุ์ ลูกเมืองสุพรรณ

อื่นๆ

ความสำคัญของสัตว์ โดยเลือกได้มากกว่า 1 กลุ่ม แบ่งออกเป็น

☒ สัตว์เพื่อการเกษตร	☐ สัตว์เพื่ออุตสาหกรรม
☐ สัตว์เพื่อกำจัดศัตรูพืช	☐ สัตว์เพื่อเป็นเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ
☐ สัตว์เพื่อเป็นพาหนะหรือแรงงาน	☐ สัตว์เพื่องานวิทยาศาสตร์และการแพทย์
☐ สัตว์เพื่อเศรษฐกิจ	☒ สัตว์เพื่อเป็นอาหารและยารักษาโรค
☒ สัตว์เพื่อนันทนาการและด้านจิตใจ	☐ สัตว์เพื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

☒ มีเจ้าของ

☐ ไม่มีเจ้าของ

เจ้าของสัตว์

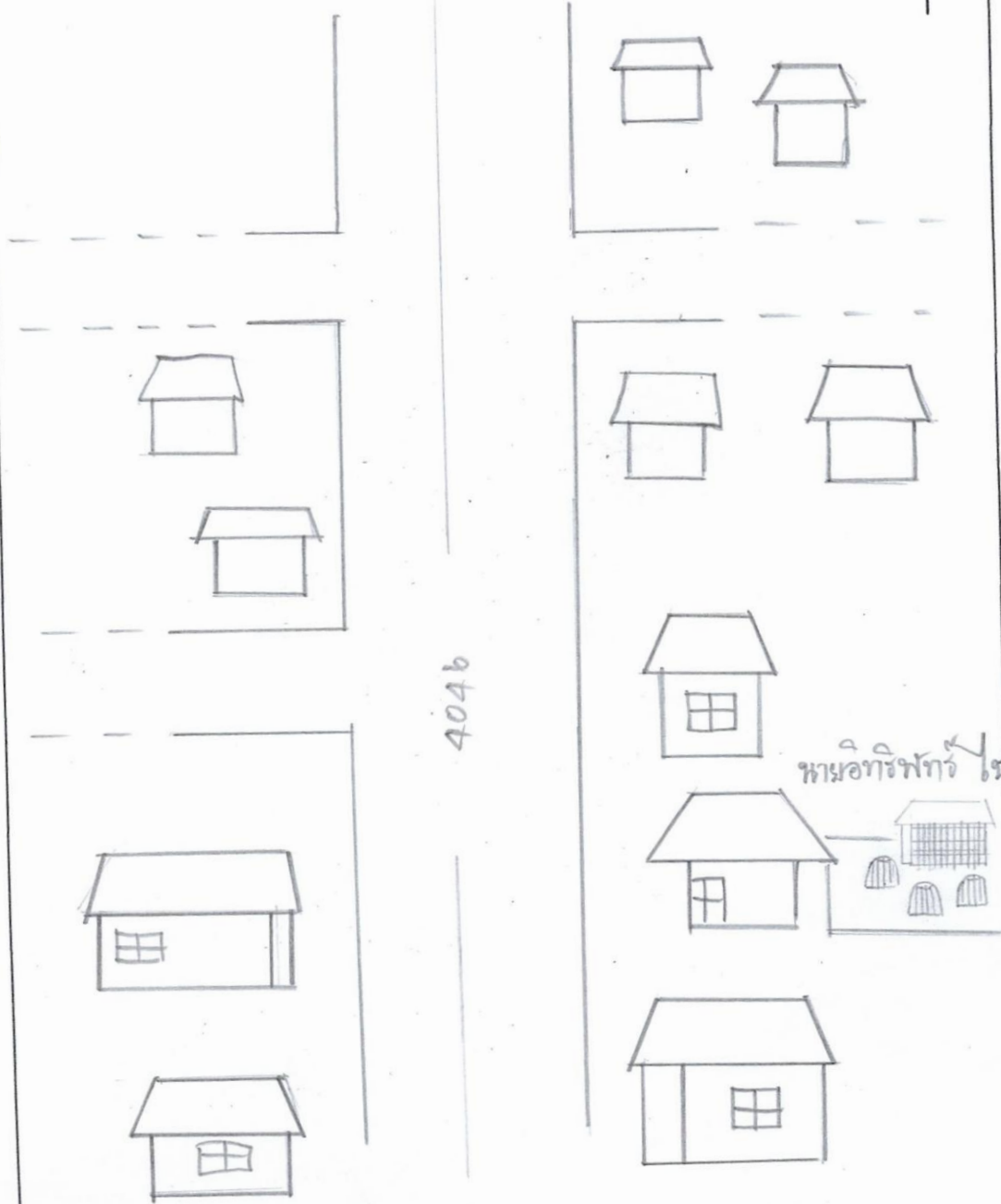
ชื่อ-สกุล.....นายอิทธิพร ใจดี.....อายุ 42 ปี อาชีพ.....เกษตรกร
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง.....บ้านหนองน้ำ
ที่อยู่บ้านเลขที่ 69 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 6 ซอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง.....บ้านไร่.....อำเภอ/เขต.....ศรีสงคราม จังหวัด.....นครพนม
หมายเลขโทรศัพท์.....092-5653936.....อีเมล.....-

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล.....นายอิทธิพร ใจดี.....อายุ 42 ปี อาชีพ.....เกษตรกร
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง.....บ้านหนองน้ำ
ที่อยู่บ้านเลขที่ 69 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 6 ซอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง.....บ้านไร่.....อำเภอ/เขต.....ศรีสงคราม จังหวัด.....นครพนม
หมายเลขโทรศัพท์.....092-5653936.....อีเมล.....-

ผังแสดงตำแหน่งพันธุ์สัตว์

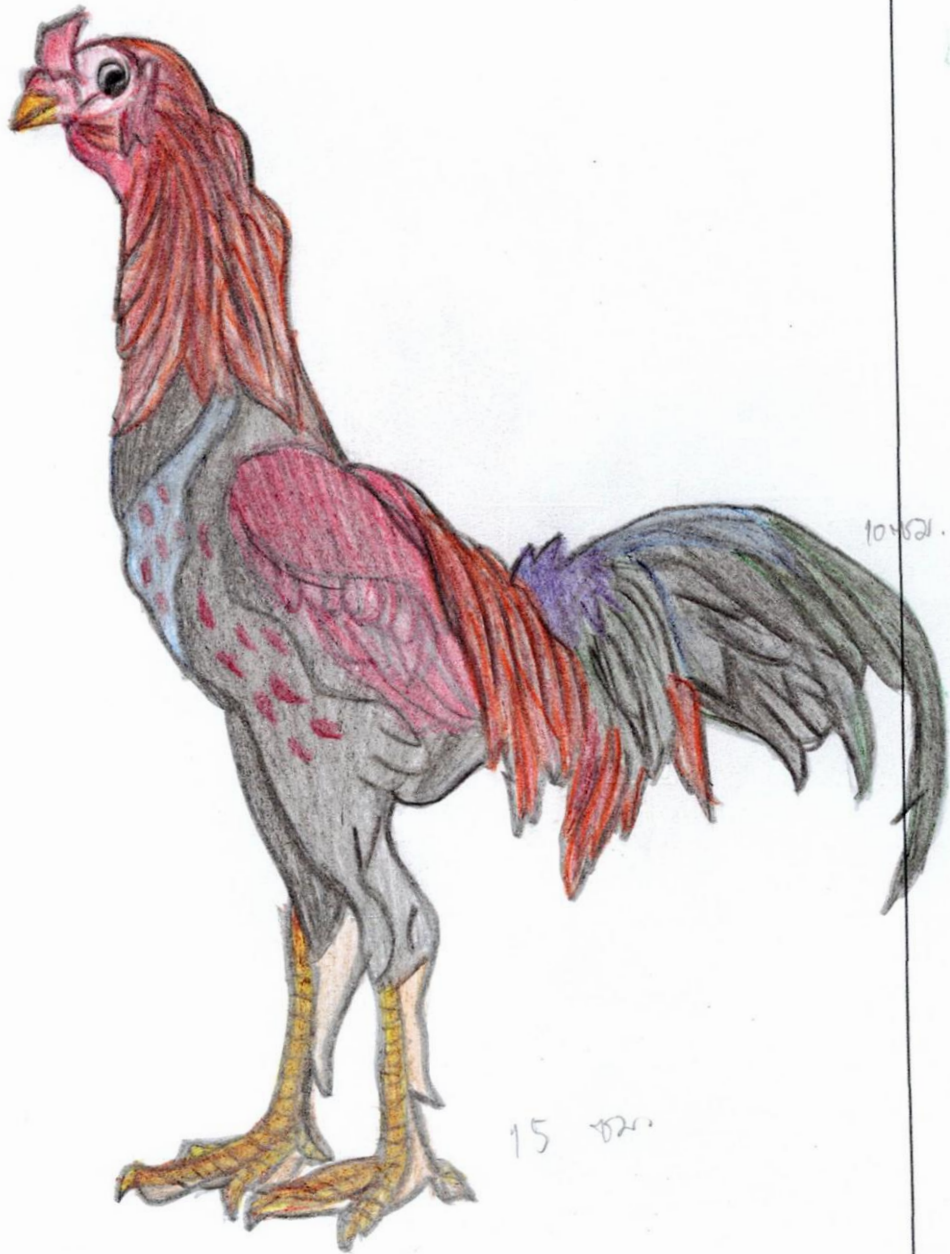
เหนือ

พายุอิทธิพักร์ ไชยดำ

มาตราส่วน..... 1:100

วาดภาพประกอบ

15 ซม.

มาตราส่วน..... 1:2

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษาเทศบาลตำบลน้ำหนาว.....

วัน เดือน ปี

คำชี้แจง

ใบงานที่ 7 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลชีวภาพอื่นๆ การใช้ประโยชน์ ชนิด ลักษณะเด่น และการกระจายพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตอื่นๆ นอกจากพืชและสัตว์ เช่น เห็ด รา สาหร่าย ไลเคน ฯลฯ ในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่าของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น

วัสดุ / อุปกรณ์

1. ปากกา, ดินสอ
2. ขางลม, ไม้บรรทัด
3. สมุดบันทึก
4. กล้องถ่ายรูป, โทรศัพท์
5. เครื่องวัดอุณหภูมิด้วยดาวเทียม

วิธีการ

1. สัมภาษณ์ข้อมูลจากแหล่งรวมคนในท้องถิ่น
2. สัมภาษณ์ข้อมูลคนในพื้นที่ท้องถิ่น
3. บันทึกข้อมูลชีวภาพในพื้นที่
4. ถ่ายภาพชีวภาพ
- 5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อมูลของชีวภาพในท้องถิ่น
2. ทราบถึงศักยภาพของชีวภาพในท้องถิ่น
3. เห็นคุณค่า รู้ทางอนุรักษ์ชีวภาพในท้องถิ่น
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 7
เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น

22. ข้อมูลชีวภาพอื่นๆ

ชื่อชนิดชีวภาพอื่นๆ ไลเคน
ชื่อวิทยาศาสตร์ Lichen
รหัสชีวภาพอื่นๆ 8-5480802-06-001/6
ประเภทของชีวภาพอื่นๆ (เช่น เห็ด รา ไลเคน สาหร่าย ฯลฯ) ไลเคน
การใช้ประโยชน์ 1. เติบโตบนหินปูนตามผา
2. สกัดสารเคมีเพื่อใช้ย้อมสีเส้นไหม
3. ทำอาหารสัตว์
4. สกัดสารเคมีเพื่อใช้ย้อมสีเส้นไหม

ลักษณะการกระจายพันธุ์ ไลเคนแบบแตกกิ่ง
การขยายพันธุ์ เกิดจากสปอร์
ลักษณะเด่น สีน้ำตาลปนดำ
บริเวณที่พบ น้ำตกทองผาภูมิ จำนวนที่พบ 5
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง น้ำตกทองผาภูมิ
ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ 6 ซอย - ถนน -
ตำบล/แขวง น้ำตก อำเภอ/เขต ศรีสวัสดิ์ จังหวัด กาญจนบุรี
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งชีวภาพอื่นๆ)
ละติจูด (Latitude) 17.485826° ลองจิจูด (Longitude) 101.147741°

ความสำคัญของชีวภาพอื่นๆ โดยเลือกได้มากกว่า 1 กลุ่ม แบ่งออกเป็น

☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อการเกษตร	☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่ออุตสาหกรรม
☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อการจัดศัตรูพืช	☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อเป็นเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ
☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อเศรษฐกิจ	☒ ชีวภาพอื่นๆ เพื่องานวิทยาศาสตร์และการแพทย์
☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อนันทนาการและด้านจิตใจ	☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อเป็นอาหารและยารักษาโรค
☒ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ	

☐ มีเจ้าของ

☒ ไม่มีเจ้าของ

เจ้าของชีวภาพอื่นๆ

ชื่อ-สกุล... ชุมพรหมั่นแดงหนองบัว ...อายุ... - ...ปี อาชีพ... -
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง... บ้านหนองบัว
ที่อยู่บ้านเลขที่... - หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่... 6 ...ซอย... - ถนน... -
ตำบล/แขวง... บ้านบัว ...อำเภอ/เขต... ศรีสงคราม ...จังหวัด... หนองบัว
หมายเลขโทรศัพท์... - ...อีเมล... -

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล... ชุมพรหมั่นแดงหนองบัว ...อายุ... - ...ปี อาชีพ... -
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง... บ้านหนองบัว
ที่อยู่บ้านเลขที่... - หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่... 6 ...ซอย... - ถนน... -
ตำบล/แขวง... บ้านบัว ...อำเภอ/เขต... ศรีสงคราม ...จังหวัด... หนองบัว
หมายเลขโทรศัพท์... - ...อีเมล... -

ผังแสดงตำแหน่งชีวภาพอื่นๆ

เหนือ

ห้ามปรงสงฆ์ จ.ชุม

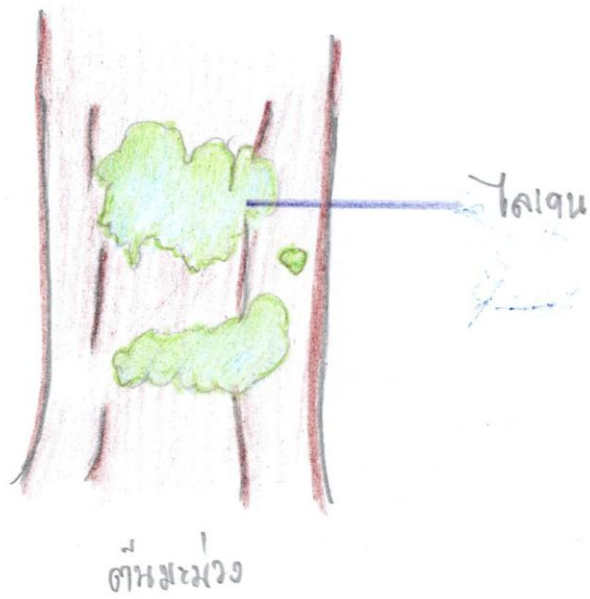

ตานมเอว

มาตราส่วน..... 1:50

วาดภาพประกอบ

มาตราส่วน..... 1 ซม.

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา เกษมพล คำมั่งนันทน์
วัน เดือน ปี

คำชี้แจง

ใบงานที่ 8 เรื่อง การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาต่างๆ เช่น สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สาขาการแพทย์แผนไทย สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน สาขาสวัสดิการ สาขาศิลปกรรม สาขาการจัดการองค์กร สาขาภาษาและวรรณกรรม สาขาศาสนาและประเพณี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนักถึงการสืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ปากกา, ดินสอ
2. ขาวลบ, ปืนหมึก
3. กระดาษ
4. ดินสอ
5. กระดาษ, กล้องถ่ายรูป

วิธีการ

1. สืบถามผู้สูงอายุในชุมชน
2. สืบถามผู้รู้ในชุมชน
3. สืบถามผู้รู้ในชุมชน
4. สืบถาม
- 5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ทราบศักยภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ตระหนักถึงการสืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 8
เรื่อง การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น

23. ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปหัตถกรรมและพิธีกรรม
(สาขาเกษตรกรรม/สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม/สาขาการแพทย์แผนไทย/สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน/สาขาสวัสดิการ/สาขาศิลปกรรม/สาขาการจัดการองค์กร/สาขาภาษาและวรรณกรรม/สาขาศาสนาและประเพณี)

2. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น ขมิ้น
รหัสภูมิปัญญาท้องถิ่น 5-5480802-06-001/3
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งภูมิปัญญาท้องถิ่น)
ละติจูด (Latitude) 17.688554° ลองจิจูด (Longitude) 104.148121°

3. ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช	☒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสัตว์	☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตร
☒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง	☐ อื่นๆ.....

4. จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใช้ขมิ้นไปปรุง มีความแข็งแรง ทนทาน น้ำหนักเบา ใช้ตกแต่งบ้านได้สวยงาม

5.รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น (แสดงวัสดุ/อุปกรณ์ และขั้นตอน/วิธีการ และประโยชน์ ของภูมิปัญญาท้องถิ่น)

ขั้นตอนการทำ

- เตรียมไม้ไผ่ โดยเลือกไม้ที่แก่พอประมาณ
- นำไม้ที่เลือกได้นั้นมาซอยตรงหัวตอดอก
- นำไม้ที่ซอยเป็นเส้นมาตาก
- ตักให้เป็นเส้น ๆ แล้วจึงแล้วมาเป็นเส้นบาง ๆ
- ต้มเส้นตอดอกจากของร้อนในน้ำ สลัด 1 วัน 1
- พอได้จากของร้อนแล้ว ก็ผสมนม 4 มุมเพื่อจกตอดอกให้แน่น รีดน้ำทิ้งให้สนิทพร้อม
- กับนมที่ใส่น้ำ 1 มุมเวลาตากให้แห้ง ทิ้งไว้ตอดอก ที่ตากให้ตอดอก
- ของที่ตากให้ตอดอก แล้วตากให้แห้ง ๆ แล้วตากให้แห้งได้
- ตักน้ำจากน้ำร้อน แล้วผสมนมตอดอกให้ตอดอกปากว่าง ๆ
- ใส่หัวตอดอก 1 ตัก แล้วใช้มือกดอัดแน่นให้แน่นหนาขึ้น
- ตากหัวตอดอกให้แห้งจนทำหัวตอดอก

6. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ☐ ไม่เคยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
- ☐ เคยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ จำนวน.....ครั้ง
- ☒ การเยี่ยมชม จำนวน...1...ครั้ง จำนวน...15...คน จำนวน...1...กลุ่ม
- ☐ การเยี่ยมชม จากบุคคลภายในหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง จำนวน....ครั้ง จำนวน...คน จำนวน....กลุ่ม
- ☐ การเยี่ยมชม จากบุคคลภายนอกหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง จำนวน....ครั้ง จำนวน...คน จำนวน....กลุ่ม

7. ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ☒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจาก (นาย/นาง/นางสาว/กลุ่ม)...พ. คำเกษ และนาย สิม คำเกษ
สรุปลักษณะแบบดั้งเดิม: ได้ขึ้น ลักษณะคล้ายโถงน้ำใต้ของกะบ่อ
ที่ห้อง ลานเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตัวโถงกลมป่องยาว กว้าง แล้วบานออกไป
- ☒ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ได้พัฒนาและต่อยอด
สรุปลักษณะการพัฒนาและต่อยอด : ใช้โถงมาทำหิน
- ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ได้คิดค้นขึ้นมาใหม่

8. วัตถุประสงค์ที่ใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากภูมิปัญญา ซึ่งพื้นที่อื่นไม่มี ได้แก่

1.
2.
3.

เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

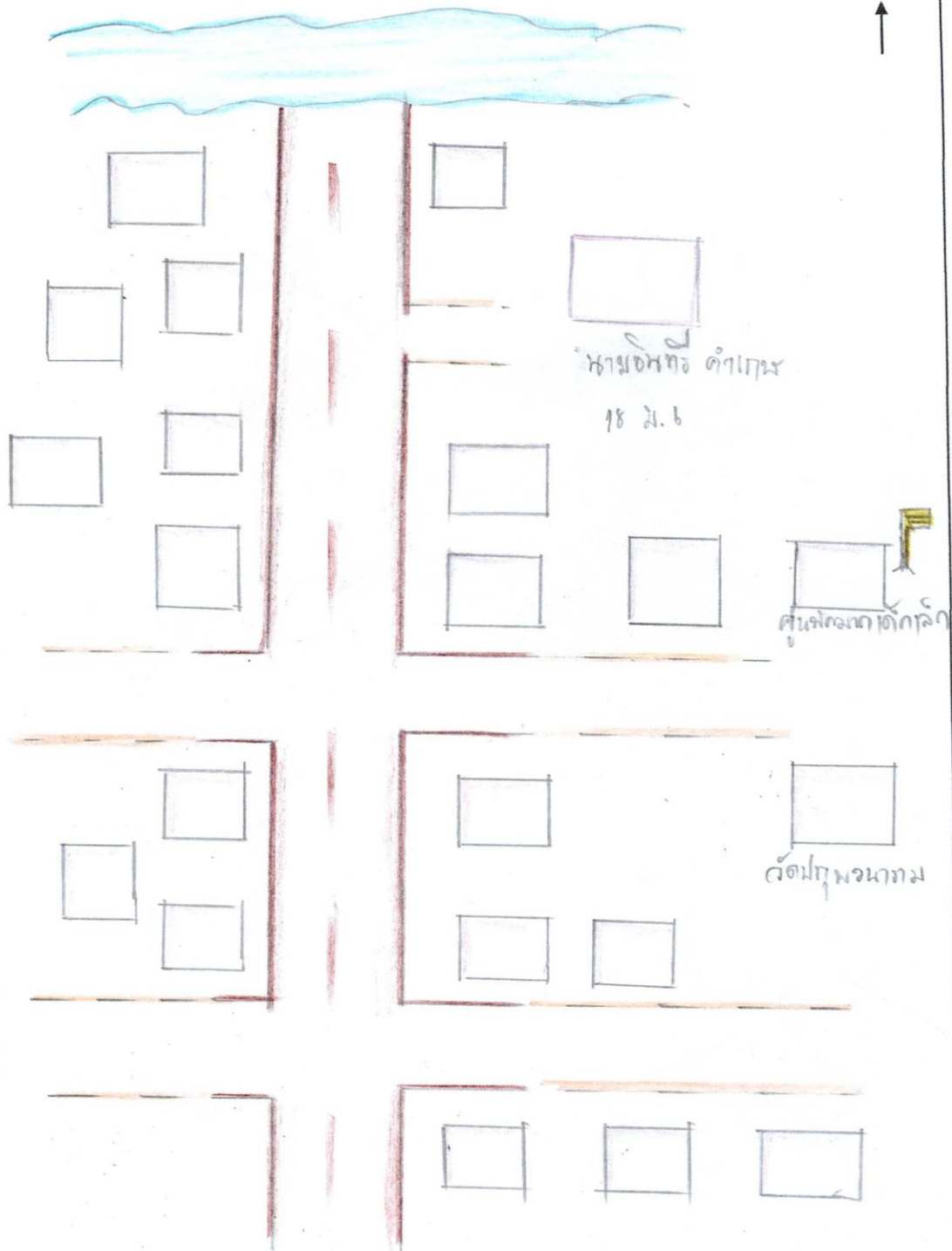
ชื่อ-สกุล นาย อ. หัก คำเกษ อายุ 74 ปี อาชีพ ทำนา
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านดงหลวง
ที่อยู่บ้านเลขที่ 18 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 6 ซอย - ถนน -
ตำบล/แขวง บ้านไร่ อำเภอ/เขต ศรีสงคราม จังหวัด นครพนม
หมายเลขโทรศัพท์ - อีเมล -

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นาย อ. หัก คำเกษ อายุ 74 ปี อาชีพ ทำนา
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านดงหลวง
ที่อยู่บ้านเลขที่ 18 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 6 ซอย - ถนน -
ตำบล/แขวง บ้านไร่ อำเภอ/เขต ศรีสงคราม จังหวัด นครพนม
หมายเลขโทรศัพท์ - อีเมล -

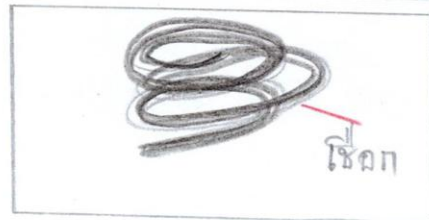
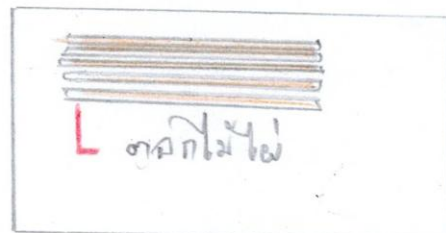
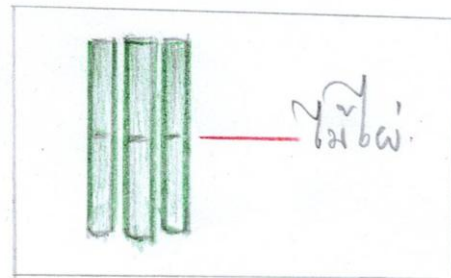
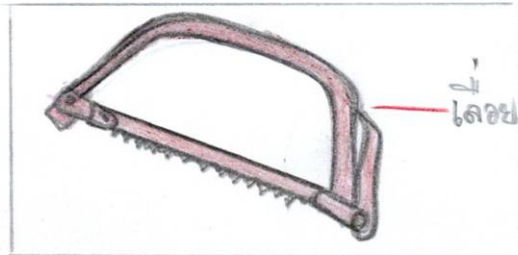
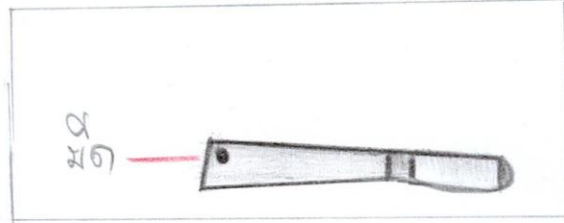
ผังแสดงตำแหน่งภูมิปัญญา

เหนือ

มาตราส่วน..... 1:100

วาดภาพประกอบ

มาตราส่วน..... 1:2

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา เทศบาลตำบลน้ำหนาว
วัน เดือน ปี

คำชี้แจง

ใบงานที่ 9 เรื่อง การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดี ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น เช่น อุทยานแห่งชาติ น้ำตก สวนเฉลิมพระเกียรติ สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนักและอนุรักษ์ แหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ปากกา
2. ดินสอ, ยางลบ
3. สมุดบันทึก
4. กล้องถ่ายรูป, โทรศัพท์
5. เครื่องวัดน้ำลึกด้วยดาวเทียม

วิธีการ

1. สืบถามข้อมูลแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น
2. สืบถามเก็บรวบรวมทรัพยากรในท้องถิ่น
- 3.
- 4.
- 5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบข้อมูลแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น
2. ทราบศักยภาพของแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น
3. ตระหนักและอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 9

เรื่อง การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

24. ข้อมูลแหล่งทรัพยากร

แหล่งทรัพยากรที่สำคัญ เช่น น้ำตก บ่อน้ำพุร้อน บ่อเกลือ ป่าพรุ ป่าชายเลน สวนป่า ฯลฯ

ชื่อแหล่งทรัพยากร.....น้ำสงคราม

รหัสทรัพยากร 8-5480802-06-001/1

บริเวณที่พบ.....น้ำหนองทองผั่ว

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง น้ำพอง ดงหนองน้ำ

ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ ๖ ซอย ถนน

ตำบล/แขวง นาหว้า อำเภอ/เขต ศรีสงคราม จังหวัด นครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งแหล่งทรัพยากร)

ละติจูด (Latitude) 17.690625..... ลองจิจูด (Longitude) 104.14849.....

รายละเอียด เช่น ประวัติ อายุ ลักษณะเด่น ความสำคัญ การใช้ประโยชน์ ฯลฯ

แม่น้ำสงคราม มีมากมาย "ต้นตม" ที่เรียกตามลักษณะที่เรียกว่า "ต้นตม"
แม่น้ำมีพรมแดนสองฝั่งตาม 4-6 เมตร ทั่วทุกส่วนของแม่น้ำมีพรมแดนแม่น้ำแม่ที่ สามบ้านมีถิ่น
พำนักอันดีมา ซึ่งในนี้ที่อันเป็นไร่ข้าวดำดี
แม่น้ำสงคราม เป็นลำน้ำที่สายปลายสุดของแม่น้ำโขง ต้นน้ำเกิดจากน้ำตกน้ำสงคราม
พรมแดนแม่น้ำสงคราม ซึ่งมีเขตลุ่มน้ำที่แม่น้ำโขงตามลำน้ำ 4 เมตร ทั่วทุก
มีน้ำไหลต่าง ๆ โดยมีความกว้างในน้ำนั้น สามบ้านมีถิ่นที่ "ไม่กบ" ในของตามน้ำ
ท่อมอันแม่น้ำแม่มี ลำน้ำที่ท่อมน้ำที่ 3-4 เมตร
แม่น้ำมีพรมแดนแม่น้ำสงคราม เป็นพรมแดนพรมแดนของแม่น้ำโขง มีน้ำ 6 เมตร ทั่วทุก
พรมแดนของแม่น้ำสงคราม เป็นพรมแดนพรมแดนของแม่น้ำโขง มีน้ำ 6 เมตร ทั่วทุก

เจ้าของแหล่งทรัพยากร

ชื่อ-สกุล.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง.....
ที่อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
หมายเลขโทรศัพท์.....อีเมล.....

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง.....
ที่อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
หมายเลขโทรศัพท์.....อีเมล.....

ผังแสดงตำแหน่งทรัพยากร

เหนือ

มาตราส่วน..... 1:100

25.ข้อมูลโบราณคดี

☐ โบราณสถาน

☐ โบราณวัตถุ

ชื่อโบราณสถาน/โบราณวัตถุ

รหัสโบราณสถาน/โบราณวัตถุ..... อายุ..... ปี

ลักษณะ.....

ขนาด.....

บริเวณที่พบ.....

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ ซอย ถนน

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งโบราณคดี)

ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....

จุดเด่น

[illegible]

บันทึกเพิ่มเติม

[illegible]

เจ้าของโบราณคดี

ชื่อ-สกุล.....อายุปี อาชีพ.....
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง
ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่..... ซอย..... ถนน
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
หมายเลขโทรศัพท์.....อีเมล.....

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล.....อายุปี อาชีพ.....
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง
ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่..... ซอย..... ถนน
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
หมายเลขโทรศัพท์.....อีเมล.....

ผังแสดงตำแหน่งโบราณคดี

เหนือ

มาตราส่วน.....

วาดภาพประกอบ

☐

โบราณสถาน

☐

โบราณวัตถุ

Blank area for drawing or illustration.

มาตราส่วน.....

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา

วัน เดือน ปี

ภาคผนวก ข

ภาพกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ภาพที่ 14 ประกอบการศึกษาและภาพกิจกรรมของผู้เรียน
บ้านดงหนองบัว หมู่ที่ 6 ปีการศึกษา 2565

ภาพที่ 15 วิเคราะห์ความสอดคล้องกับงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น

ภาพที่ 16 สอบถามผู้รู้เกี่ยวกับประวัติหมู่บ้าน

ภาพที่ 17 กิจกรรมการทำใบงานของนักเรียน

ภาพที่ 18 กิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรพืชในชุมชน (มะนาว)

ภาพที่ 19 กิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรสัตว์ในชุมชน (ไก่)

ภาพที่ 20 กิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรสัตว์ในชุมชน (วัว)

ภาพที่ 21 กิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรชีวภาพอื่นๆในชุมชน (ไลเคนขาว)

ภาพที่ 22 กิจกรรมการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากรภูมิปัญญาในชุมชน (สานข้อง)

ภาพที่ 23 ร้านค้าในชุมชน

ภาพที่ 24 ประเพณีสงกรานต์

